Влада - Радам!

Голос України

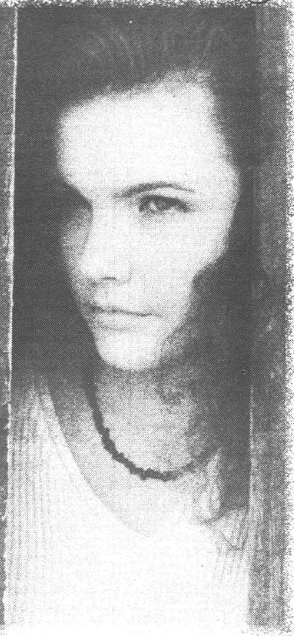
ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 172 (1672) ♦ Субота, 13 вересня 1997 року ♦ Ціна договірна

Тільки вчора було ще влітку, А сьогодні вже восени!

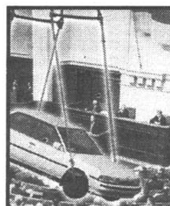

Перед вами знімок нашого фотокореспондента Юрія ВЕНГЕРЕША: осінь віддзеркалилась у воді...

Справді, ніби щойно, здається, усміхалося нам літо, а сьогодні он як заосенило. Так воно і в природі, і в житті кожної людини... Влучно і тепло сказала про це видатна українська поетеса Ліна Костенко. ***(Повністю читайте вірш на 9-й стор.).***

Та осінь по-своєму прекрасна. І природа, і життя ідуть вічним колом. І всі наші турботи — і радісні, і журливі — завжди з нами. Ось закінчаться польові роботи і задзвенять весілля. Буденні ж турботи взагалі позасезонні. Проблеми енергетики чи наших театрів, тривоги цілих шарів суспільства чи окремої родини — все вирішувати нам і сьогодні, і завтра, вирішувати всім і кожному зокрема. Не традиційно скаржитися на трудноші, а робити діло — розумом, руками і серцем. Не гаючи часу. Бо ж не встигнеш оглянутися, «а сьогодні вже восени».

Про це наш суботній випуск.

Парламентська хроніка

Партійці всіх сіл, єднайтеся!

Ранкове засідання 12 вересня

Несподівано для багатьох парламент розпочав свою роботу з розгляду законопроекту «Про вибори органів та посадових осіб місцевого самоврядування». На вимогу народних депутатів, згодом пояснюючи це, головуючий на засіданні Віктор Мусіяка вказав: про необхідність розгляду питання цього тижня наголошувалося на нараді керівників фракцій і груп. А Роман Безсмертний, який представляв законопроект, зауважив, що коли парламент має можливість вирішувати свою долю, розглядаючи законопроект про вибори народних депутатів, то слід подумати і про долю депутатів місцевих рад.

(Закінчення на 2-й стор.).

Дату саміту СНД змінено

Зустріч глав держав — членів Співдружності незалежних держав відбудеться в Кишиневі 22–23 жовтня (раніше саміт планували провести 20 листопада). Про це повідомив виконавчий секретар СНД Іван Коротченя. При цьому він повідомив, що з боку Президента Туркменії Сапармурада Ніязова було прохання перенести даний саміт на кінець грудня.

За словами І. Коротчені, серед основних питань, які вимагають прийняття рішень на найвищому рівні, — положення про комітет Співдружності з розв'язання конфліктних ситуацій, а також механізм реалізації концепції економічного співробітництва в рамках СНД та ін.

І. Коротченя відзначив, що під час саміту обговорюватиметься питання про фіксовані дати двох щорічних згідно зі статутом зустрічей глав держав Співдружності.

У нас в гостях — Болгарія

У рамках святкування Днів Болгарії в Україні до Києва прибула офіційна делегація цієї держави на чолі з віце-президентом Тодором Кавалджієвим. «Болгарія зробила однозначний вибір — швидкі та кардинальні реформи, — заявив Т. Кавалджієв у інтерв'ю ДІНАУ-Укрінформ. — Найголовніше — це початок структурної реформи, прискорення приватизації, продовжено строки повернення землі її колишнім власникам...»

В українській столиці було підписано Угоду про довгострокове співробітництво між Києвом та Софією. Підписи під документом поставили заступник голови Київської міськдержадміністрації Володимир Яловий та віце-мер Софії Ангел Ахрянов. Передбачено співпрацю у галузі машинобудування та вироблення споживчих товарів, переробки та зберігання продуктів харчування тощо.

Дні Болгарії в Україні триватимуть до 18 вересня.

P.S.

❍ **Загальна сума збитків, завданих Криму внаслідок зливових дощів перевищує 37 мільйонів гривень.**

❍ **Сьогодні у чеському місті Градець-Кралове стартує міжнародне авіашоу «СІАФ-97», в якому візьмуть участь українські льотчики.**

❍ **Естонський ощадбанк виділив Дніпропетровській міськдержадміністрації 5 млн. доларів на реконструкцію центру міста.**

❍ **Українських спостерігачів запрошено на миротворчі навчання «Центральноазіатський батальйон-97», які розпочинаються сьогодні на територіях Казахстану й Узбекистану.**

❍ **Місто Цюрупинськ Херсонської області перейменовано на Олешки.**

❍ **11 вересня о 20-й годині на станції Дебальцево Донецької залізниці сталася аварія, внаслідок якої один чоловік помер, двоє — доставлені до лікарні.**

У номер

Черговий перерозподіл пирога

Відмова від територіального розподілу газу і перехід на укладення прямих договорів між оптовими постачальниками і споживачами, а також забезпечення населення, бюджетних організацій і житлово-комунальних підприємств газом, видобутим в Україні, — принципові риси постанови «Про порядок забезпечення природним газом народного господарства і населення в 1998 році». Цей документ обговорив і в основному затвердив на закритому засіданні Кабмін України.

За повідомленням агентства «Інтерфакс-Україна», згідно з постановою уряду Державному комітетові нафтової, газової і нафтопереробної промисловості та Міністерству економіки доручено до 15 жовтня розробити прогноз балансу споживання природного газу на 1998 рік.

Документом установлюється, зокрема, що купуватимуть природний газ для потреб населення, комунально-побутових споживачів і бюджетних організацій підприємства державної акціонерної холдингової компанії «Укргаз», державного комунального підприємства «Київгаз» у акціонерного товариства «Укргазпром», ВАТ «Укрнафта», державного виробничого підприємства «Чорноморнафтогаз» та інших газовидобувних підприємств.

Голова Державного комітету нафтової, газової та нафтопереробної промисловості Михайло Ковалко вважає, що така система постачання газу збалансує стосунки постачальників газу й споживачів.

Зліт Ан-140 відкладається

Планувалося, що новий пасажирський літак Ан-140, створений колективом Авіаційного науково-технічного комплексу імені Олега Антонова, що за характеристиками набагато перевищив свого відомого «побратима» Ан-24, підніметься у повітря в п'ятницю, 12 вересня.

Однак свято, що зібрало біля льотного поля сотні людей — від конструкторів, фахівців-авіаторів до журналістів, котрі щедро рекламували майбутній політ, не відбулося. І, як то кажуть, слава Богу. Несправність було виявлено ще під час запуску двигунів, і, незважаючи на те, що за зльотом спостерігали високі гості на чолі з Президентом, було вирішено не ризикувати, відкласти політ. Як потім пояснив заступник генерального конструктора Олег Богданов, сталася відмова регулятора паливного насоса правого двигуна. Заміну буде здійснено найближчим часом і випробування поновлено.

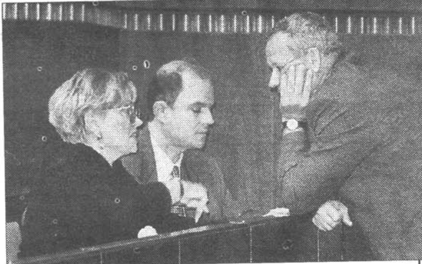
Будь-які фантазії з приводу підступів заздрісників-конкурентів (а літак у своєму класі становить неабиякий інтерес в СНД і в світі) геть відкидаються.

Бентежить, мабуть, тільки одне. Напередодні у пресі промайнуло повідомлення Міжнародної академії екології і природокористування про критичні дні у вересні. **Дослівно: «час екологічних, тектонічних і метеозбурень припадає на 10, 11, 12, 20, 23, 28, 29 вересня. У ці дні можливі збої в комп'ютерних програмах і в роботі електроніки, позаштатні ситуації на виробництві й в побуті. Для авіації і всіх видів транспорту небезпечні дні — 14, 16, 21...» Містика?**

Парламентська хроніка

«Алкогольні» закони прийнято

Вечірнє засідання 11 вересня

«Який у нас сьогодні алкогольний день», — сказав головуючий Віктор Мусіяка, представляючи до обговорення законопроект про внесення змін до Закону України «Про акцизний збір на алкогольні напої та тютюнові вироби».

А до цього без особливих напружень було прийнято Закон «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про державне регулювання виробництва і торгівлі спиртом етиловим, коньячним і плодовим, алкогольними напоями та тютюновими виробами» (з пропозиціями Президента України).

Цей наплив алкогольної тематики до залу Верховної Ради пояснив заступник міністра фінансів України Василь Регурецький. Він привернув увагу народних депутатів до нового пакета законопроектів, поданих Кабінетом міністрів, які мали підтвердити лінію уряду на зменшення податкового навантаження на товаровиробників, щоб у такий спосіб сприяти піднесенню виробництва.

—З погляду Міністерства фінансів, — сказав він, — майже зникає податок на прибуток підприємств, що різко знижує надходження до державного бюджету. Якщо торік цей вид податку дав державній скарбниці 3,8 мільярда гривень, то нинішнього — ледь сягне 500 мільйонів. Але ж ми не можемо допустити скорочення витрат на соціальний захист населення, фінансування бюджетних галузей. Тому уряд пропонує поновити або відшкодувати деякі втрати доходної частини бюджету за рахунок тих видів податку, які безпосередньо не впливають на виробника.

Доповідач підкреслив, що сказане стосується передусім акцизних зборів на реалізацію товарів, які не входять до категорії першої потреби. Тим більше, що ставки акцизного збору і ввізного мита на деякі вироби вочевидь занижені, а нерідко мають і пільгові відтінки. Це не тільки тютюнові, алкогольні вироби, а й, скажімо, курячі стегенця, що ввозяться до нашої країни, нафтопродукти.

Народні депутати, зокрема В'ячеслав Сокерчак, Богдан Ярошинський, підтримали такі дії нового уряду, а разом з тим — і тези, проголошені Василем Регурецьким. Вони наводили приклади, коли деякі спритники, завозячи з-за кордону бензин, знаходять шпаринки у прийнятих законах з оподаткування світлих нафтопродуктів, ухиляються від сплати акцизного збору на них. Так, наприклад, під виглядом уайт-спіриту, авіаційного бензину, на які не поширюються акцизні збори, вони вільно провозили високооктанове пальне, і у великих кількостях. Одне слово, говорили депутати, потрібно рішуче навести порядок, поповнюючи державну казну безболісним шляхом.

Під впливом таких аргументів було прийнято проект закону України про внесення доповнень до Закону України «Про ставки акцизного збору і ввізного мита на деякі товари (продукцію)».

Дискутуючи з приводу вето Президента України на Закон «Про державне регулювання виробництва і торгівлі спиртом етиловим, коньячним і плодовим», народні депутати сходилися на тому, що це той випадок, коли зауваження і пропозиції глави держави слушні, отже, не треба ставати в позу і відхиляти вето.

Зокрема, парламентарії підтримали пропозицію Президента відмовитися від прийнятого раніше обмеження продажу горілки на торговельній площі менш як двадцять квадратних метрів.

Пристали вони й до тієї думки Президента, що тимчасово, до 1 січня 2000 року, потрібно звільнити українських виробників шампанського і коньяку від сплати за спеціальні ліцензії на право імпорту шампанських і коньячних виноматеріалів, бо в нас з ними останнім часом стало «туго».

Отже, цей законопроект, як і інші, раніше названі, народні депутати дружно підтримали.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Партійці всіх сіл, єднайтеся!

(Початок на 1-й стор.).

Що ж до суті законопроекту, то він, як зазначалося, має кілька новел. Одна з основних — вибори до місцевих органів самоврядування за мажоритарною і змішаною системами в одномандатних і багатомандатних округах. Тобто проектом передбачається участь у виборах місцевих осередків партій і об'єднань. Окрім того, плановано надати право радам наприкінці строку своїх повноважень вибирати і систему виборів. Новим у законопроекті є положення про грошову заставу для кандидатів у голови рад. Немає й найнижчої межі стосовно кількості виборців, які візьмуть участь у голосуванні, щоб вибори визнавалися такими, що відбулися. Автори законопроектів також відмовилися від надання виборчого права громадянам інших держав та особам без громадянства, які мешкають на території округу.

Співдоповідач з цього питання голова Комітету з питань державного будівництва, діяльності рад і самоврядування Олександр Стешенко схвально відгукнувся про цей законопроект як такий, що відповідає нормам Європейської хартії про місцеве самоврядування, Конституції України тощо, і закликав колег прийняти його в першому читанні.

Зрозуміло, що саме згадані новели законопроекту переважно були предметом дебатів під час обговорення. Не обійшлось і без гострих політичних оцінок. Скажімо, голова Республіканської партії Богдан Ярошинський звинуватив Романа Безсмертного як автора законопроекту в спробі реанімувати колишню радянську вертикаль на місцях, а його опоненти з представників лівих сил, навпаки, побачили у законопроекті елементи обмеження систем народовладдя на місцях.

Голосування щодо законопроекту перенесено на вівторок.

Потім депутати виступили у «Різному», решту часу вирішено працювати в комітетах.

Під час ранкової розминки було оголошено про перейменування МДГ на «МДГ на захист вітчизняного товаровиробника» і про входження до цієї групи Валерія Тереця, Віктора Кальника, Миколи Сургая. Повноважними представниками групи додатково обрані Василь Євтухов, Микола Азаров та Олег Іщенко. А загалом у ній — 34 народні обранці.

Водночас головуючий на засіданні повідомив, що в депутатській групі «Єдність» залишилися лише 17 парламентаріїв. Про вихід з «Єдності» заявив і її колишній координатор Віктор Меркушов. Тепер ця група впродовж 15 днів має або ж поповнитися до передбаченої Регламентом кількості, або оголосити про свій розпуск.

Анатолій БЕНЬ.

РАДІОХВИЛІ НЕ ЗА АДРЕСОЮ

ОСТАННІ суперечливі перипетії довкола загрози невиходу в ефір програм українського радіо через припинення фінансування з державної казни знову стали предметом принципової розмови у парламенті. Цього разу — на прес-конференції у Верховній Раді, яку дали голова постійного парламентського Комітету законодавчого забезпечення свободи слова та засобів масової інформації Віктор Понеділко, члени цього комітету Сергій Аксьоненко, Володимир Шевченко, Степан Ткаченко та представник Комітету з питань бюджету Володимир Пустовойтовський.

Хоча тема зібрання була далебі ширша — інформаційне законодавство у світлі зауважень Президента України до низки законів про ЗМІ, зокрема, про державну підтримку засобів масової інформації, про систему суспільного телерадіомовлення, про національні теле- і радіокомпанії тощо, стосовно яких глава держави скористався правом вето.

Віктор Понеділко зауважив: насамперед треба з'ясувати, що за цим усім стоїть — протистояння двох гілок державної влади чи двох концепцій розвитку телерадіопростору. На його думку, цього разу йдеться саме про друге — про боротьбу між прихильниками поетапного роздержавлення телерадіопростору і прихильниками його тотального одержавлення.

Як відомо, у поданих главі держави на підпис законах президентська команда особливо не сприйняла положення про підтримку опозиційних ЗМІ: мовляв, у нас опозиція законодавчо не визначена, не узаконено статусу опозиційних партій, преси тощо. Окрім того, президентська сторона зауважує, що національні теле- і радіокомпанії, телерадіопростір — це об'єкти державної власності, а управління цими об'єктами у нас згідно з Конституцією має право здійснювати лише Кабінет міністрів.

З цього приводу законодавці зауважують, що, розробляючи ці законопроекти, вони покладалися на прогресивний досвід скандинавських країн у ставленні до опозиційної преси і надалі наполягатимуть на потребі захисту прав опозиційних (не плутати з антидержавними!) мас-медіа. Хоча, на думку Степана Ткаченка, можна було б погодитися з пропозицією не «вип'ячувати» такі мас-медіа з-поміж інших. А щодо президентського бачення національних теле- і радіокомпаній об'єктом державної власності й виняткового права на них виконавчої влади, то члени парламентського комітету поділяють думку тих фахівців, котрі визнають ці компанії суб'єктами інформаційної діяльності, державними установами. І саме ця обставина буде одним з аргументів для подолання президентського вето.

Загалом представники комітету Віктора Понеділка неодноразово наголошували на низькій кваліфікації фахівців президентської адміністрації, котрі готували зауваження Леоніда Кучми до згаданих законопроектів. У проекті постанови Верховної Ради про подолання президентського вето вирішили так і записати: пропозиції глави держави грунтуються на «довільному» трактуванні норм Конституції.

Як було сказано на прес-конференції, саме для того, щоб це вето Президента України не було подолано, зчинився і галас довкола припинення фінансування українського радіо. Грунтуючися на інформації Рахункової палати Верховної Ради, представник бюджетного комітету Володимир Пустовойтовський на конкретних цифрах довів журналістам, що радіокомпанія ще не добрала коштів, передбачені для неї на цей рік держбюджетом, і мала б апелювати насамперед до Кабінету міністрів, вимагати свого. Таким чином, проблему можна було б розв'язати у робочому порядку, а не виносити у трудові колективи і не влаштовувати політичні баталії.

Разом з тим парламентарії визнають, що під час складання і затвердження цьогорічного бюджету теле- і радіокомпанії було виділено коштів більше, аніж передбачалося, але менше, аніж передбачалося, перепало радіокомпанії. Вони готові виправити ситуацію, але в межах затверджених асигнувань, тобто взяти у телевізійників і віддати їхнім колегам з радіо.

Цілковито мали рацію народні депутати, які зауважували з жалем, що під час розгляду проекту бюджету-97 представники майже всіх міністерств і відомств відстоювали для себе більше асигнувань, а ось чиновників від інформаційного відомства, як і від радіо та телебачення, щось чути не було. Ото й пожинаємо!

Анатолій БЕНЬ.

ПОГЛЯД ЗБОКУ І ЗСЕРЕДИНИ

Парламентське лобі-97

Отже, в попередній публікації ішлося про оцінку німецькою газетою «Ost-Wirtschafliche Report» лобізму у Верховній Раді. Я не раз звертався до тих, кого вважав людьми принциповими, по-громадянськи сміливими, з проханням висловитися на цю тему. Та коли вони дізнавалися, що мова йтиме про лобізм у нашій Верховній Раді, то під тим чи тим приводом відмовлялися від розмови на цю тему. Чому? Один з таких співрозмовників прямо сказав: «А навіщо мені цей головний біль? Брехати не хочеться. А скажеш правду — втратиш дружбу. Та й не тільки»...

Так і живемо. Тому мене, чесно кажучи, здивувала й порадувала згода на інтерв'ю голови Комітету з питань фінансів і банківської діяльності Віктора СУСЛОВА (тепер він очолює і Міністерство фінансів України).

2. «Лобізм — це нормально»...

— Вікторе Івановичу! Німецька газета назвала український парламентський лобізм «диким». Мабуть, таким видається він збоку. Ваша думка: що таке насправді український лобізм? Як він проростає на нашому грунті?

— Безперечно, мав рацію класик Карл Маркс, стверджуючи, що людьми рухають передусім матеріальні інтереси. І це справедливо стосовно будь-якого суспільства, в тому числі й нашого. Якщо зачіпати тему нашого парламентського лобі, то треба до нього ставитися як до явища природного і нормального. Усвідомлюючи лише, що є лобізм **цивілізований і нецивілізований.** А в нас і в суспільстві, і в парламенті поняття «лобізм» звучить як слово брутальне, як звинувачення в чомусь безчесному, і багато хто сприймає його як щось на зразок корупції. Але це, проте, не завжди так. Тут найбільш відповідає іншим підхід: **сприяти захистові чиїхось інтересів, діючи в рамках законодавчого поля.**

Коли у Верховній Раді проходить будь-який законопроект, пов'язаний з наданням або скасуванням пільг, з прийняттям законів щодо оподаткування, ми консультуємося з цих питань з виробничниками, з організаціями чи угрупованнями, яких усе це стосується. І кожен з них, починаючи з Української спілки промисловців і підприємців, дає нам такі рекомендації, що спрямовані винятково на захист їх власних інтересів.

Тут усе природно і зрозуміло. Адже ми запрошуємо їх не для того, щоб запитати, як писати той чи той закон. А щоб знати, в чому саме вони зацікавлені. Тому консультуємося з представниками різних угруповань, щоб мати найширший спектр принципових позицій і робити відповідні висновки. І змагальність у захисті інтересів, що лобіюються, проявляється в тому чи іншому вигляді до прийняття рішення. І часто до цього процесу пристають не тільки депутати.

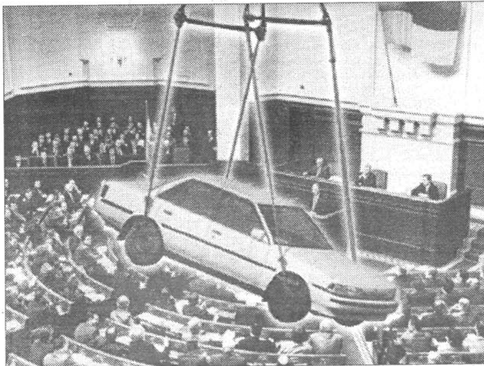
Мабуть, найхарактерніший приклад, на основі якого можна всебічно аналізувати проблему нашого лобізму, —це проект закону про стимулювання виробництва легкових автомобілів в Україні. Йдеться про створення на базі Запорізького автомобільного заводу спільного підприємства. Завчасно було проведено переговори про створення такого СП з південнокорейською фірмою «ДЕУ» та американською «Дженерал моторс».

Коли розглядали цей законопроект, стали свідками зіткнення інтересів двох груп. Одна з них представляє керівництво АвтоЗАЗу, Мінмашпром і Кабмін. Друга опинилася на боці імпортерів автомобілів. До неї відразу треба віднести і Європейську Комісію. Характерно, що коли законопроект було внесено до парламенту на обговорення, до мене завітав посол ЄК пан Луїс Морено і заявив, що вони категорично проти прийняття даного законопроекту. Посол вручив також письмове звернення до депутатів парламенту. Наскільки воно «дипломатичне», можна судити з таких уривків:

«Європейська Комісія вивчила проект Закону України «Про стимулювання виробництва автомобілів в Україні» і звертається до депутатів Верховної Ради України із закликом не приймати цей закон у його нинішній формі», — сказано на самому початку звернення. Дозвольте запитати — а чому? Це що, так погано для України? З подальшого тексту стає ясно, що інтереси нашої країни «друзів» із Європейської Комісії турбують найменше. Смисл розкривається в такому посиланні:

«Європейська Комісія розуміє, що за проектом цього закону було проведено переговори на користь одного, окремо взятого інвестора, і ймовірність того, що закон працюватиме на користь і будь-якого іншого інвестора, дуже й дуже незначна».

Ось де суть «турботи»: все пояснюється тим, що користь від прийняття закону матиме хтось інший, а тих, чиї інтереси представляє Європейська Комісія, до поділу «автомобільного пирога» допущено не буде! Звідси — тиск на Верховну Раду. Поки що, як бачимо, в прийнятній дипломатичній формі. Але вже в цьому зверненні далі зроблено різкіший випад, а якщо точніше — досить прозору погрозу: «Служби Європейської Комісії серйозно сумніваються щодо узгодженості запропонованого закону з правилами Світової організації торгівлі (СОТ), до якої Україна вирішила вступити, і положеннями Тимчасової угоди, що вже набула чинності, між Європейським Співтовариством і Україною».

Якщо перекласти з «дипломатичної» на звичайну мову, то малося на увазі таке: якщо приймете закон у його нинішньому вигляді, тобто без урахування інтересів європейських автомобільних магнатів, то членства в Світовій організації торгівлі вам не бачити, як своїх вух. Та й Тимчасову угоду розірвати буде дуже навіть просто...

Далі в зверненні тиск посилюється, лексика його дедалі ультимативніша: «Надання значних субсидій інвестору, таких, як звільнення від податку на імпорт і податку на прибуток, може призвести до стягнення антисубсидійних податків на експорт інвестора іншими країнами. Це може істотно зменшити обсяг і доходи від експорту, що їх очікують від даної інвестиції». А щоб ні в кого не залишалося сумнівів у рішучості настроїв наших західних «друзів», у зверненні є така фраза:

«Прийняття цього законопроекту відповідно зменшить довіру до України у контексті її звернення про прийняття до Світової організації торгівлі». Тобто спочатку не дуже дипломатичні натяки на можливі санкції, а потім відвертий випад із заподіянням дошкульного удару...

Але все-таки дипломатія є дипломатія. І після похвиськування батогом нам показують пряника: «В Україні може бути вжито інших заходів промислової політики, які не суперечили б правилам СОТ і положенням Тимчасової угоди, а створювали сприятливий клімат для інвестицій в автомобільну промисловість, як і в інших галузях. Європейська Комісія може надати більше інформації з цього питання...»

У зверненні Європейської Комісії міститься пряме попередження: не смійте приймати законопроект! Чому — зрозуміло: якщо Україна розпочне виробляти свої автомобілі досить високого класу, конкурентоспроможні, то автомобільні компанії, чиї інтереси в даному разі представляє і відстоює Європейська Комісія, зазнають збитків.

— Але парламент зобов'язаний відстоювати насамперед інтереси своєї країни, — сказав Віктор Суслов. — У даному разі йшлося про те, чи стане Україна державою, що виробляє автомобілі, чи залишиться залежною — тією, що завозить автомобілі. Ми дуже уважно проаналізували ситуацію і, як відомо, дали «добро» законопроекту. Це політичне рішення було прийнято з урахуванням економічного зиску для держави. Для чого довелося істотно обмежити претензії інвесторів щодо звільнення їх від податків у прагненні заробити якнайбільше. Так, треба уважно рахувати, скільки дозволено дати заробити, а коли обмежити апетити інвесторів.

Звісно, бувають винятки. Ось приклад — боротьба навколо питання про дострокове скасування пільг для підприємств з іноземними інвестиціями. Тут чітко сформувалося два угруповання: лобі національного капіталу на чолі з екс-прем'єром Лазаренком і лобі інвесторів (іноземних), які прагнуть зберегти свої прибутки від пільг з оподаткування. У кожної з груп були свої аргументи. Зрештою, все-таки з'ясувалося, що хоча зовні відмова в продовженні податкових пільг відповідає інтересам держбюджету, проте важливіші більш глобальні політичні моменти. А саме: Україна ще не стала державою, в економіку якої активно вкладали б свої капітали іноземні інвестори. За цих умов відмова від раніше взятих на себе зобов'язань (в односторонньому порядку) могла б потенційно призвести до значної шкоди для держави. Боротьба в парламенті точилася серйозна. Спочатку більшість схилилася на користь «своїх», але потім ми змушені були займатися поверненням відібраних пільг для СП. Сподіваюся, нам пощастить довести правильність такої позиції, враховуючи ту негативну реакцію, що її спричинило рішення парламенту про позбавлення СП податкових пільг...

— У контексті сказаного чи можна говорити про «всеїдність» нашого лобізму, тобто чи він готовий обслуговувати і економічні, і політичні інтереси своїх замовників?

— Мабуть, можна сказати так: недоліком українського лобізму є те, що він досі не вийшов на рівень загальнонаціональних інтересів. Або, принаймні, я виокремив би поки що один рівень загальнонаціональних інтересів, де лобістські ідеї отримують у парламенті підтримку без особливої протидії. Це принцип протекціонізму і захисту внутрішнього ринку, якого дотримується група національних товаровиробників. Її лобі має розуміння й підтримку більшості парламенту. А загалом... **Поки що ні наше суспільство, ні наш парламент до цивілізованого рівня лобізму, на мій погляд, не доросли...**

Іван ДМИТРЕНКО.

Початок у №168

.Партійні рядки

Даремно пари не випускають

На Кіровоградщині триває створення регіональної організації «Нова Україна». Туди увійде ряд політичних партій ліво- і правоцентристського спрямування, молодіжних та інших громадських організацій — таких, як Ветерани другої світової війни, можливо, «Союз Чорнобиль». А в Знам'янці Рух, ДемПУ, ті ж самі ветерани і незалежні профспілки створюють свій блок. На прес-конференції голова обласної організації СДПУ(о) Сергій Пересунько повідомив про утворення блоку СДПУ(о), НДП, Партії праці, незалежних профспілок. Можливо, увійде й Аграрна партія. Отже, у «правих» і демократів ще нічого не ясно. Щодо «лівих», то там чітко: у блоці — комуністи, соціалісти, комсомол, селяни, ветерани тощо.

Про чіткість і єдність у лавах «лівих» з твердістю, мабуть, теж казати рано. Були певні розбіжності щодо того, яким чином іти на майбутні вибори. Висувати кандидата від кожної партії і підтримувати кожному свого, чи висувати єдиного кандидата блоку «лівих» і підтримувати спільно? Здається, остання позиція перемогла, тому й сказав консультант оргвідділу облдержадміністрації Віктор Рєзник, що там все ясно. А ось у «правих» і «центристів» передвиборна підготовка ще перебуває у стадії розвитку.

В області зареєстровано 14 обласних організацій різних політичних партій. І тільки три з них «ліві» — Комуністична, Соціалістична і Селянська. Решта — «праві» і «центристи». Кілька десятків різноманітних незареєстрованих партій, громадських, молодіжних та інших організацій теж розділять свої симпатії між двома полярними блоками — «лівим» і «правим». Бо скільки б такі партії, як НДП і СДПУ(о), не називали себе «центристами», вони неодмінно на вибори підуть пліч-о-пліч з «правими».

— Так, ми справді партія влади, і наше завдання — підтримувати Президента, його реформи, — сказав голова обласної організації НДП Анатолій Довгий. — У нас справді доктори, професори, редактори й міністри. Але, крім керівників, політиків, інтелігенції, є робітники й селяни, молодь. І на наступних виборах ми боротимемося за владу.

— У нашій партії теж чимало професіоналів, адже вона задумувалася як партія юристів, а виникла як партія прав людини, — висловив свою позицію Сергій Пересунько. — Змагаючись на виборах, ми поставимо єдину мету: аби побільше потрапило до парламенту саме юристів, які знають і вміють писати закони.

З усього видно, що НДП і СДПУ(о) під час підготовки до виборів спільну мову знайдуть. А що ж інший можливий союзник — Аграрна партія? Її обласна організація «з'явилася на світ» зовсім недавно й ще досі незареєстрована. Задумувалася вона, нібито, як партія захисту інтересів селян, проте, схоже, дедалі більше схиляється до захисту інтересів виконавчої влади. З ким у блоці вона піде на вибори?

— Цього ми ще не вирішили, — відповів голова обласної організації АПУ Олександр Сергатий. — Усе залежатиме від того, яким буде новий закон про вибори. Ось тоді ми й визначимося, з ким піти. А поки що перебуваємо у стадії становлення, не проводимо жодних акцій.

Схоже, це теж одна з причин того, що політичне життя в області не визначається особливим динамізмом. З'явиться новий закон про вибори — і знов завирують пристрасті, як із рога достатку, посиляться обіцянки «захисників народу», розгорнуть широкі крила передвиборні програми. А так навіщо даремно пару випускати? І нинішні заяви про створення різноманітних блоків, об'єднань тощо, гадаю, не мають під собою реальної підстави. Мабуть, це робиться для того, аби у проміжок вимушеної бездіяльності партій люди в області про них не забули.

Микола ВОЛОК.

Кіровоград.

У номер

● *Сімферополь*

Феодосія без бюджету

Депутати Феодосійської міськради після детального обговорення відмовилися затвердити бюджет міста на нинішній рік. Вони посилаються на подані із Сімферополя контрольні цифри, які не покривають навіть мінімальних потреб регіону. Ситуація ускладнюється ще й тим, що триває спад виробництва на більшості підприємств, які були джерелом поповнення бюджету. Як повідомили в міськраді, на бюджетні кошти цього року можна буде утримувати лише 8 загальноосвітніх шкіл із 22.

● *Львів*

Кордон — як спільний дім

У Смільниці Старосамбірського району на Львівщині незабаром з'явиться новий міжнародний автоперехід. Інфраструктура майбутнього переходу — митниця, під'їзні шляхи, бензозаправні станції, магазини, що забезпечать роботою сотні місцевих мешканців.

● *Одеса*

Три роти крилатої піхоти

На полігоні Широкий Лан Одеського військового округу з 13 по 21 вересня відбуватимуться миротворчі навчання аеромобільних військ «Козацький степ—97», що їх проводять відповідно до тристоронньої домовленості військових відомств України, Великобританії і Польщі.

Військові трьох країн, повідомляє прес-служба Міністерства оборони України, разом відпрацюють миротворчі дії багатонаціональних сил у несподіваних ситуаціях, що потребують десантування особового складу. На навчаннях кожну країну буде представлено ротою крилатої піхоти з підрозділами забезпечення (до 140 військовослужбовців).

● *Запоріжжя*

Боржники поринуть у темряву

Вимога відключити всіх боржників міститься у факсограмі міністра енергетики України Олексія Шеберстова. Персональну відповідальність за її виконання покладено на керівників обленерго, яких зобов'язано вжити рішучих заходів для нормалізації поточних проплат і стягнення боргів. Оскільки «у зв'язку з дефіцитом потужності об'єднана енергетична система України працює в передаварійному стані, і її вдається підтримувати тільки завдяки паралельній роботі з російською енергосистемою, яка може бути в будь-який час розірвана».

Володимир КОРОЛЮК, «Голос України»

Презентація тижня

RIVOLIція розпочалася у Києві

ПОЗАВЧОРА у столичному ресторані «Будапешт» зібрався столичний — і не тільки — бомонд на презентацію нової колекції декоративної косметики Rivoli. Відома швейцарська фірма Темтрейд насамперед вирішила порадувати серця і звеселити душі молодих українських жінок, а тому розпочала наступ на світові ринки з Києва.

Чому? Допитувалися не лише журналісти, але й торгові партнери швейцарських косметологів. Виявляється, торгова марка Rivoli відкрила для себе наш ринок ще 30 років тому, за часів Радянського Союзу. Напевне, всі модниці тодішньої «шостої частини світу» вистоювали в довжелезних чергах у магазинах за тушшю для вій. Власне, тоді, зінався генеральний директор компанії Янез Меркун, він відкрив для себе красу наших жінок. Їм і було присвячено нову колекцію косметики — високоякісної, з натуральних компонентів, за останнім словом швейцарської косметичної технології, яка забезпечує догляд за шкірою і надійно захищає від сонячного проміння й шкідливого впливу навколишнього середовища.

Провідний дизайнер, автор рекламної компанії пані Аленка Меркуз зауважила на прес-конференції, що нова колекція косметики розрахована на молодих дівчат і поєднує елегантну класику з останнім словом моди. Кожна жінка відтепер за її допомогою може кілька разів протягом дня змінювати свій імідж, залишаючись повсякчас чарівною і неповторною.

Окрім того, варто зауважити: швейцарські косметологи врахували у своїй продукції високі вимоги норм гігієни, екології і захисту здоров'я. А ще — складну економічну ситуацію в країнах Східної Європи, тому їхня продукція відрізняється від виробів інших косметичних фірм доступною ціною.

І ще одна приємна новина. У рамках рекламної компанії, яка пройде, окрім Києва, ще у декількох містах України, фірми — дилери Rivoli не тільки зроблять подарунки жінкам, котрі завітають до магазинів, але й за допомогою досвідчених візажистів порадять, як користуватися колекцією. Отож, порада чоловікам: бережіть свої серця, бо Rivoliція розпочалася.

Алла РОМАНЧУК, «Голос України»

Фестиваль тижня

Кіно на острові натхнення

На загальному тлі всеохоплюючого холоду й мряки маленькі сонячні острівки мистецьких свят, що їх бережно плекає столиця, видаються особливо приємними і затишними оазами натхнення і чудового настрою. Таким острівцем протягом тижня був для киян кінотеатр «Кінопанорама», де з 5 по 11 вересня проходив V фестиваль японського кіно.

Мистецтво Країни світанкового сонця завжди вабило українців своєю неповторністю та екзотичністю. До того ж, завдяки благодійному фонду «Далекий Схід» за сприяння Посольства Японії в Україні, перегляд кінострічок був абсолютно безкоштовний. Тому й не дивно, що демонстраційний зал «Кінопанорами» глядачі заповнили вщерть. Цього разу японці представили сім художніх фільмів та по одному документальному й анімаційному. Щоправда, для тих, хто постійно цікавиться японським кіномистецтвом, більшість стрічок уже знайома. Це — «Рай та пекло» відомого режисера Акіри Куросави, «Школа» Ямада Йодзі тощо. Взагалі, як розповів «Голосу України» Надзвичайний та Повноважний Посол Японії в Україні Юдзі Курокава, Акіра Куросава останніми роками знімає мало. А ситуація з кінопрокатом у Японії, на думку посла, теж бажає бути кращою. «Телебачення, — каже Юдзі Курокава, — відіграло певну негативну роль, і тому нині японці більше захоплюються видовищними американськими фільмами».

Однак це зовсім не завадило режисерові Сьохей Імамура привезти додому з цьогорічного Каннського кінофестивалю «Золоту пальмову гілку» за фільм «Вугор». Отож японські кіномитці ще мають чим порадувати своїх прихильників.

На знімку: Надзвичайний та Повноважний Посол Японії в Україні пан Юдзі КУРОКАВА на відкритті V фестивалю японського кіно.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Анастасія ПЕРЕПЕЛИЦЯ, «Голос України»

Козак — душа правдива, незрадлива й справедлива

Іменини тижня

У лавах Українського козацтва — значна подія: відсвяткував свій 60-річний ювілей його гетьман, народний депутат України, генерал-майор Збройних сил Володимир Мулява. Урочистості з цієї нагоди відбулися вчора в Українському домі.

Як полюбляє підкреслювати Володимир Савович, українське козацтво завжди продукувало матеріальні та духовні цінності найвищого гатунку, виконувало роль національної еліти. Насамперед, це національно-патріотичне виховання молодого покоління, формування національної самосвідомості, здоровий спосіб життя, лицарський вишкіл, оздоровлення, фізкультурно-спортивна діяльність. А також впровадження української козацької етики, звичаїв та традицій бойових мистецтв.

Цього року Українське козацтво вийшло на міжнародну арену — його коші є в Австралії, Канаді, США, Росії. Незабаром буде проведено Перший всесвітній фестиваль мистецтв українського козацтва.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Тетяна НИРІЖОК, «Голос України»

Акція тижня

«Народна порада»

Під такою назвою об'єднана Соціал-демократична партія України розпочинає акцію, спрямовану на захист прав громадян, потерпілих від діяльності так званих довірчих товариств, з метою повернути безжалісно ошуканим вкладникам чесно зароблені гроші. Різноманітні консультації надаватимуть юристи-професіонали за допомогою засобів масової інформації.

А починалася уся ця плутанина ще у 1993 році з сумнозвісного Декрету «Про довірчі товариства», який мав захистити інтереси власників та їх майно. Та він не передбачав головного — контролю за діяльністю довірчих товариств з боку держави і гарантій прав громадян. Тому й «пополапися» новоутворені трасти, встигнувши збагатитися, а їхні керівники — безслідно зникнути. Питання намагалася вирішити створена позаторік урядова комісія з перевірки діяльності довірчих товариств на чолі з В. Дурдинцем. Було порушено близько 150 кримінальних справ, підготовлено низку законопроектів. Проте поки що жоден з них не захищає пересічного вкладника, якому залишається лише мріяти про свої «кровні».

На думку голови Соціал-демократичної партії України Василя Онопенка, за ці лиха відповідальність повинна нести лише держава (в особі Мінфіну, Фонду держмайна і Нацбанку), згідно зі статтею 56 Конституції України.

Дехто цей політико-правовий крок сприймає як можливість «засвітитися» перед виборами. Та В. Онопенко підкреслив, що ідея виникла кілька років тому, однак через відсутність Основного Закону країни можливість її реалізації відкидалася.

Оксана ТЕЛЕНЧІ, «Голос України»

Книга — їхнє ремесло

Форум тижня

У Львівському палаці мистецтв триває четвертий форум видавців, який дістав надійну і постійну прописку у Львові. Щорік кількість його учасників зростає на 30 відсотків. І цього разу, вже після надрукування основного і додаткового каталогів, де репрезентовано 230 видавців, заявки продовжували надходити. А громадська організація «Форум видавців», яка готує щорічні іменини книжки, попри всі кризові явища у книгодрукуванні, долає дорогу через тернії лише завдяки ентузіазму одинадцятьох подвижників на чолі з директором видавництва «Просвіта» Олександрою Коваль.

—Пані Лесю, допоможіть розгадати загадку: звідусіль чуємо, що видавнича справа гине, а на виставкових стендах бачимо так багато чудових книжок, що й очі розбігаються. Чим є форум для вас особисто?

—«Форум видавців» як громадська організація — це група ентузіастів, котрі працюють безоплатно — з любові до книги. Чотири роки тому нам здавалося: гіршої ситуації з видавництвом бути не може, а тому треба щось робити. Бачимо, що може бути й гірше, але книжки все-таки виходять. Мені завжди хотілося, щоб Львівський форум видавців відрізнявся від книжкового базару, щоб тут було спілкування, а не лише купівля-продаж. Головною подією цьогорічного форуму буде дискусія «Куди прямує українське книговидання?» Чимало видавців вважають, що закон про видавничу справу... шкідливий. Адже незрозуміло, чому видавці повинні відкривати комерційні таємниці. Хто і як цим скористається?

—Які завдання ставить форум і які тенденції книговидання ви відслідкували за ці роки?

—Наша мета — зібрати якомога більше книжок, виданих упродовж року. У виставці-ярмарку беруть участь також словацькі та польські видавці. Запрошували й росіян, але вони не зацікавилися форумом. До нас приїжджають представники книгарень із Луганщини, Горлівки, Кривого Рогу, Кіровограда, а от західний регіон — більш пасивний. Щодо тенденцій книговидання, попиту й смаків, то їх мали б відслідковувати інші фахівці, приміром, Українська академія друкарства. Дивує те, що студенти здебільшого пишуть наукові роботи на історичні теми, а нинішнього стану видавничої справи ніхто не досліджує. Попит мають формувати літературні критики, вчителі, батьки.

—У програмі форуму — презентації не лише видавництв і видавничих фірм, а й інших фундацій, зокрема Українського центру міжнародної освіти, Українсько-американського доброчинного фонду «Сейбр-Світло». Які ж інституції підтримують форум видавців, що його популярність рік у рік зростає?

—Підтримує фонд «Відродження», а на місці не маємо жодних пільг. За рекламу та оренду сплачуємо так само, як комерційні структури, хоча не одержуємо жодних прибутків.

Львів.

Свято тижня

Людмила МЕНЖУЛІНА, «Голос України»

Нафтовик і газівник — геологу: «Третім будеш!»

День працівників нафтової, газової і нафтопереробної промисловості, за великою міркою, — свято всенародне. Коли б він був ще й освячений переможними рапортами на кшталт «виконано-перевиконано», гуляли б залюбки і старий, і молодий. Кому завадили б дешевий бензин чи газ, різні очищені масла або косметика?

На жаль... Галузь вочевидь недопрацьовує, і останнім часом Україна задовольняє свої потреби за рахунок власного видобутку з нафти на 10—13%, з газу — на 18—20%. Решту завозить з Росії й Туркменистану у супроводі безлічі договірних документів: про взаємозаліки, відстрочки з платежів або про поставки всього, чим багаті, за нафту й газ. Загалом, дорогі серцю енергоносії обходяться ой як недешево гаманцям. Чи так триватиме завжди?

Ще недавно здавалося, що буде гірше, коли нафтовики й газівники взялися ділити з геологами родовища, а також куці бюджетні асигнування на їх розробку.

Але гору взяв здоровий глузд. Саме напередодні свята. Тепер з обопільної згоди ліцензії на 18 із 29 родовищ передано Держкомнафтогазпрому, а в дослідно-промисловій експлуатації решти 11 беруть участь і геологи. У другому півріччі їх підприємства пробурили 5 нових свердловин. Маємо надію на річний плановий приріст вуглеводневої сировини (нафти — 1 млн. тонн, газу — 1,5 млрд. кубометрів).

На прохання заступника голови Держкомгеології Миколи Євдощука, газівника з 30-річним стажем, передаємо від геологів братній привіт нафтогазовидобувникам. А від себе побажання: не так тримати, а набагато краще!

Василь ГРИГОР'ЄВ, заступник голови Держнафтогазпрому України

Власний видобуток стримує стара система, хоча й в оновленій країні

ЧАСТКА нафти і газу у використанні первинних енергоносіїв в цілому у народному господарстві становить 63 відсотки. В ряді галузей вона доходить до 80—90 відсотків.

Тому досягнення максимально можливого рівня забезпеченості енергоресурсами власного видобутку та перехід на енергозберігаючі технології для зменшення споживання нафти і газу є принциповими завданнями національної економіки, без вирішення яких неможливе успішне здійснення ані економічних, ані соціальних програм.

За минулий 1996 рік в Україні було спожито: 85 млрд куб. м природного газу і близько 28 млн тонн нафти. Але власна сировинна база не нарощується, а навпаки зменшується. Багаторічна експлуатація нафтових та газових родовищ призвела до значної вичерпаності легковидобувних запасів. Сьогодні понад 57% поточних розвіданих запасів віднесено до категорії важковидобувних. Для їх видобутку потрібні нові технології, а для їх впровадження — великі кошти.

Через загальний кризовий стан економіки, втрату керованості її державним сектором, невчасні та неповні розрахунки споживачів за енергоресурси, затверджена урядом національна програма «Нафта і газ України до 2010 року», на жаль, виконується незадовільно.

Унікальна ситуація склалася сьогодні в області геологорозвідувальних робіт у зв'язку з повною непристосованістю системи фінансування та організаційної структури їх ведення в нових економічних умовах. Між тим, виробнича діяльність підприємств поєднується з функціями щодо видачі ліцензій, чого немає ніде в світі. Такий підхід, на нашу думку, призводить до сповільнення освоєння ресурсів нафти й газу. Наприклад, сьогодні налічується близько тридцяти відкритих родовищ нафти і газу, ліцензія на дослідно-промислову експлуатацію яких у підприємств, що не мають коштів, необхідної інфраструктури для облаштування родовищ та введення їх в експлуатацію.

Тому вважаємо за потрібне здійснити не косметичні зміни існуючого порядку, а докорінну перебудову організації геологорозвідувального процесу та механізму його фінансування. За державою слід залишити тільки проведення регіональних робіт. Щодо пошуків і розвідки родовищ нафти і газу, то їх мають виконувати надрокористувачі за свій власний кошт на основі отриманих ліцензій.

Нафтогазовий комплекс забезпечує близько 18 відсотків від надходжень до державного бюджету України.

За рахунок нафтогазової галузі частково дотується промисловість та соціальна і бюджетна сфери. У першому півріччі цього року підприємствами Держнафтогазпрому внесено до бюджету 796,2 млн грн., а це означає, що підприємства розрахувалися з бюджетом за своїми зобов'язаннями на 78 відсотків. І це тоді, коли середній рівень проплат за використаний газ в Україні становить лише 21,2% від вартості спожитого природного газу.

Будуть свої екологи

Сьогодні Українська агроекологічна академія (до 1994 року — Житомирський сільськогосподарський інститут) відзначає своє 75-річчя

Ювілей тижня

ПОЧИНАВСЯ вуз з одного факультету — агрохімічного, а під час проведення ювілейних заходів відбудеться посвячення в студенти першокурсників тільки-но створеного (вже сьомого) факультету —екологічного. Обов'язки його декана доручено виконувати завідувачу кафедри економіки навколишнього середовища та екосоціології, кандидатові філософських наук Володимиру ПАТАРИДЗЕ. З ним зустрівся наш власний кореспондент.

—Факультет виник не на порожньому місці, — розповів Володимир Олександрович. — Ми набули вже досвіду підготовки, зокрема, радіоекологів та агроекологів. 160 чоловік, яких набрали на перший курс, навчатимуться за трьома спеціальностями, серед яких моніторинг навколишнього природного середовища. Є й така спеціальність — економіка й менеджмент навколишнього природного середовища. Сьогодні в Мінприроди, обласних управліннях екобезпеки, районних і міських екологічних інспекціях працюють, як правило, люди без спеціальної підготовки, тож це кадрова цілина, яку слід підняти. Адже потрібні і економісти-екологи, і правознавці-екологи, і інженери-екологи.

Ми багато говоримо про економічну кризу. Але не можна забувати: коли економіка запрацює, людський тиск на довкілля, де й сьогодні проблем вистачає, різко посилиться. Отож вкрай необхідні фахівці з глибокою підготовкою.

Раніше ми готували кадри для трьох областей. Нині до нас їдуть навчатися з усієї України. Агроекологічна академія — єдиний заклад такого типу не тільки в нашій державі, а й у Європі. До речі, збайдужіння до науки, яке ми спостерігали серед молоді на початку ринкових трансформацій, уже минулося, бо розвіялися ілюзії, нібито можна завдяки одному лише бажанню вибитися в «капіталісти». Тепер частину фахівців готуємо на платній основі, адже на один студентський квиток претендують 6—7 абітурієнтів. Ми врахували це і, набравши передбачувану кількість бюджетників, з дозволу Києва розширили прийом на платне навчання.

Перетворення сільгоспінституту в агроекологічну академію сприяло тому, що тепер про Житомир добре знають у різних країнах світу, бо інтерес зарубіжних науковців до нашого закладу значно зріс. Щонайтісніші зв'язки встановилися зі Шведським аграрним університетом (м. Упсала), з яким ведемо спільні наукові пошуки в галузі радіоекології, зокрема з проблем міграції стронцію та цезію. Зовсім нове і дуже складне питання міграції плутонію досліджуємо спільно з німецькими вченими. Співробітничаємо також з науковцями США, Італії, Угорщини, Польщі тощо.

Звичайно, нам нелегко, як і всім. От і зарплату за кілька місяців минулого року одержали тільки перед ювілеєм. Та життя складається не тільки з проблем. Торік у новому навчальному комплексі справив новосілля факультет ветеринарної медицини. Вірю, що й новостворений екологічний у перспективі матиме окремий навчальний комплекс. Просто треба не опускати безнадійно руки перед кризою, а діяти. І готувати кадри, які вміють і бажають працювати.

Записав Олексій КАВУН.
Житомир.

Зустріч тижня

Юліана ШЕВЧУК, «Голос України».

Шукайте жінку!

Новопризначена міністр у справах сім'ї та молоді Валентина Довженко провела зустріч із жінками —народними депутатами України 12—13 скликань.

Їх ознайомили з підготовленою міністерством Декларацією про загальні засади державної політики стосовно сім'ї та жінок, переданою на розгляд до Верховної Ради. Аналізуючи кричущі соціальні проблеми сучасної сім'ї в суспільстві, які аксіомно потребують нагальної уваги, декларацію називали хорошим, але голослівним документом. Соціалістичною програмою життя людини в капіталістичному суспільстві «охрестила» її Наталія Штепа. Чи не буде декларація гіркою насмішкою над нашими жінками, тоді як в основних законодавчих актах держава фактично відмовилася від соціального захисту? Ганебно мізерна грошова допомога на дитину та на дитину-інваліда —4,80 гривень. Скажімо, навіть конституційне право молоді на перше робоче місце на ділі відсутнє.

Лілія Григорович запропонувала таку формулу рішення: коли в державі фінансова скрута, треба залучати до роботи жінок. Адже поки що жінок у Верховній Раді, уряді та місцевих органах влади дуже мало, і вони не мають змоги суттєво впливати на прийняття державних рішень. Отож присутні депутати як нинішнього, так і попереднього скликань наголошували на тому, що соціальний захист сім'ї та жінок (не поголовний, а адресний) треба втілювати в конкретних законах і постановах. Інакше все сказане залишиться порожнім звуком.

Георгій ВОРОТНЮК, «Голос України»

ЧОМУ СЕКРЕТАРКА ДИВИТЬСЯ НА КОРАБЕЛА ЗВЕРХНЬО?

Вимога тижня

«Ми вимагаємо роз'яснення: чому робітники — суднові складальники, зварювальники, монтажники, маляри, металурги, будівельники, інженерно-технічні і наукові працівники, котрі утримують бюджетні структури та Пенсійний фонд, при виході на пенсію приречені на нужденне існування? Водночас як державний службовець, навіть у ранзі секретарки, одержує пенсію вдвічі більшу, ніж директор великого підприємства...». Ці слова — з відкритого листа, адресованого Президентові України Л. Кучмі та Голові Верховної Ради О. Морозу, а написали його члени громадського комітету захисту конституційних прав і свобод громадян України «Правозахист», керівники ряду партій, рухів та об'єднань, представники галузевих профспілок Миколаївщини. Вони небезпідставно вважають, що в справі пенсійного забезпечення наш народ розділений на елітарних і третьосортних громадян, а владні структури своїми діями лише далі сприяють цьому розподілу на багатих і ситих, з одного боку, та голодних і хворих — з другого.

Далі викладено конкретні вимоги щодо необгрунтованого надання пільгових пенсій, передусім — держслужбовцям; встановлення розміру пенсії не нижче за прожитковий мінімум тощо.

Водночас автори листа звернулися до профспілок, партій, громадських рухів, усіх громадян України з закликом підтримати їхні вимоги.

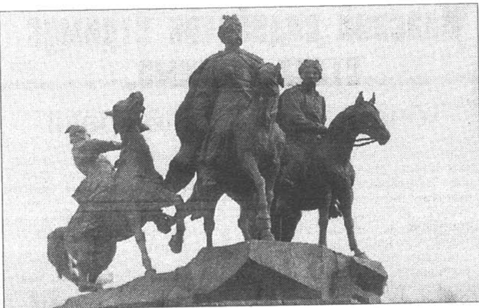
Цитований лист — не перше звернення з Миколаєва до столичних структур з вимогою прискорити пенсійні реформи. Та досі у відповідь надходили лише формальні, а часом і цинічні відписки. Невже так станеться і цього разу? Автори листа, за якими тисячі й тисячі громадян, сподіваються, що їх голос таки почують — і справедливість щодо тих, хто віддав життя праці, буде встановлена.

Миколаїв.

Микола НЕЧИПОРЕНКО, «Голос України»

НОВІТНЯ «БИТВА» ПІД ЖОВТИМИ ВОДАМИ,

або Нічого хорошого не чекатиме на Україну, якщо вона втратить свою ядерно-паливну промисловість

Ізотоп—317: критичне число

Донбас призвичаїв нас до шахтарських страйків. Реагують на них більше роздратовано. Але шкода, що залишився майже непоміченим, можна сказати напевно, непоцінованим недавній страйк на шахті Інгульській під Кіровоградом. Тут 317 гірників, три зміни в повному складі, понад дві доби не піднімалися з-під землі.

На перший погляд, цей страйк ніби спричинили суто матеріальні мотиви. П'ять місяців поспіль шахтарі не одержували заробітної плати. Одначе голова профкому шахти Анатолій Федорович, який весь час перебував з гірниками під землею, не погоджується з таким, як на нього, примітивно-спрощеним трактуванням. Анатолій Олексійович твердить, що це був не традиційний протест чи акт непокори, і, тим паче, не спонтанний вибух, а «цілком свідома акція. Викликана вона гострішим і глибшим розумінням гірниками, ніж державними мужами Києва, що без атомної енергетики не буде сильної і незалежної держави України».

Ось так. І не інакше, і не менше.

В Інгульській шахті видобувають уранову руду. Донедавна дуже засекречений Східний гірничо-збагачувальний комбінат у Жовтих Водах, до складу якого входить шахта, сьогодні в надто скрутному становищі — на грані зупинки. Після якої — кінець. І якщо робітники гідрометалургійного заводу, де виготовляється збагачений урановий концентрат, ще не страйкували, то тільки, виявляється, від усвідомлення ними небезпеки будьяких руйнівних кроків для галузі.

Так вважає слюсар цього заводу Володимир Вайнер. Він входив до складу делегації комбінату, яка побувала у київських коридорах влади, щоб переконати найвищих, «вождів», що «збиткуватися над видобутком і переробкою уранової руди, нищити реальну базу створення повного вітчизняного ядерно-паливного циклу — значить приріката Україну на заштатну і провінційну в самісінькому центрі Європи».

Володимир Миколайович вражений «дефіцитом здорового глузду». Багато хто в уряді та адміністрації Президента, каже він, не віддає собі звіту, що для держави, котра не має достоту власної нафти, газу та інших енергоносіїв, атомна енергетика — єдиний порятунок.

А що насправді відбувається? Східний гірничо-збагачувальний комбінат кинутий напризволяще. Заборонивши всі відомі нині форми взаємозв'язків за спожиту в державі електроенергію, окрім у вигляді грошей, уряд «необачно» залишив поза цим рішенням питання фінансування Східного комбінату. Адже грошей ні в кого немає. І «ланцюгова реакція» тотальних неплатежів — боргів за струм атомних електростанцій, позбавила їх змоги розплачуватися за ядерне паливо. Отак зникло практично єдине до недавніх пір джерело матеріальної підтримки видобутку і переробки уранової руди. Надходження ж у спеціально створений фонд розбудови ядерно-паливного комплексу теж припинилися, відібравши останні надії на бодай якісь кошти для відтворення й розвою ядерно-сировинної бази.

То в ситуації, котра дійсно «розубожує» — збіднює, робить непридатною — уранову промисловість, відчайдушний страйк 317 гірників шахти, виходить, мов те критичне число «ізотопу» радіаційно-променевого металу, яке не могло не вибухнути.

Прометей не винен

Важко ратувати за атомну енергетику в опаленій Чорнобилем Україні. Та давайте, нарешті, спокійно з'ясуємо для себе, що не винний був і Прометей, котрий свого часу дав вогонь людям. Від вогню можна мати зиск, а можна в ньому й згоріти. Це вже як розпорядитися.

Нині найбільше мирних атомних реакторів у Сполучених Штатах Америки — 109. А ось другою за насиченістю енергоблоками, заправленими ядерних паливом, йде Франція. Вона чи не першою на планеті почала відмовлятися від теплових електростанцій. Вважаючи їх, до речі, не лише витратними та з низьким коефіцієнтом корисної дії, але й занадто шкідливими для довкілля. Атомні реактори, виявляється, чистіші і безпечніші.

Третя держава, котра теж давно орієнтується винятково на атомну енергетику — Японія. Хіросима та Нагасакі її не залякали. Далі йдуть Англія, Росія, Канада, Німеччина, Швеція і Південна Корея. Поміж них і Україна. Але сьогодні справді під великим сумнівом, чи вдасться їй зберегти досить високу позицію. Річ у тім, що, за висновками спеціалістів та експертів-атомників і економістів та вчених, ми можемо сподіватися на пристойну власну атомну енергетику лише за наявності власної сировинної бази для виготовлення ядерного палива. А якщо ще й збагачений концентрат природного урану будемо закуповувати, тоді нічого сподіватися і на незалежне розвинене та сучасне вітчизняне виробництво загалом.

Що енергетична проблема, відтак і проблема енергоносіїв, для всього світу доленосна та визначальна —відомо. Та мало хто знає, що вже сьогодні світове виробництво урану відстає від його потреб для атомної енергетики. Тому урановий ринок чи не найпривабливіший, найспокусливіший і найдраматичніший поміж інших.

Хто тут «винен», гадати не станемо, але на країни колишнього Союзу припадала свого часу чверть планетарного добутку урану — другий показник після Канади. Та теперішня СНД добряче «скинула» виробництво — згорнулися розробки родовищ в Узбекистані та Казахстані, частково і в Росії. Зате Росія нагромадила величезні запаси високозбагаченого ракетно-ядерного палива, яке й запропонувала споживачам інших держав. За значно нижчими цінами, ніж та ж Канада, Нігерія, Намібія, Австралія чи Південна Африка.

Гадаєте, наробила переполоху? З одного боку, західні підприємці працюють переважно за довгостроковими контрактами, «прослизнути» поміж які практично неможливо. З іншого, решту обсягів видобутку та використання урану тут давно контролюють фірми-посередники, котрі відразу постаралися захиститися від дешевого військового ядерного палива. Утворилися «обмежений» і «необмежений» ринки урану. Перший, куди Росію з її дешевим концентратом не пускають, більш сталий і вигідний.

Другий — Росія та країни СНД. Достоту не відомо, скільки урану зберігається в російських коморах, от світ і очікує, поки вони вичерпаються і Росія сама зі своїми партнерами прийде на «обмежений» ринок покупцем. Хіба не так? Хіба секрет, що «цивілізований» капіталізм явно сподівається на руйнування конкурентоспроможного, але незатребуваного потенціалу країн, утворених на теренах колишнього СРСР?

Дивіться, що виходить: США мають незначні власні запаси уранових руд, а споживають їх найбільше. Могли б ніби збавитися дешевим російським ядерним паливом, та де там! Американський департамент енергетики, навпаки, негайно ввімкнув антидемпінгові важелі і навіть вольовим рішенням зобов'язав свої АЕС чотири п'ятих потреб у паливі покривати тільки концентратом західних виробників.

Є ще одна причина завбачливого поділу навпіл уранового ринку за принципом: там — можна, тут, де «вибрані», —в жодному разі. Річ у тім, що оті довгострокові угоди між виробниками концентрату природного урану і витратниками електроенергії, які нині правлять бал, укладалися десять-п'ятнадцять років тому. У найближчі два-три терміни їхні дії, отже, закінчаться. Це значить, що незабаром неминучий черговий раунд перерозподілу, коли в інтересах своїх держав і своїх власних товаровиробників конче необхідно і позицій не втратити, і цін також. Якби Росія та її сусіди-побратими по співдружності до цього часу видихнулися б зовсім, було б краще, звичайно. Але й відгородитися від них, відштовхнути їх геть — теж, ясна річ, непогано. На міжнародному ринку, та ще такому, як урановий, розумом та кмітливістю працюють, але не гребують ще й ліктями. Хто буде першим та диктуватиме умови й ціни, той і житиме нівроку в майбутньому столітті.

Критичне становище, в якому все глибше потопає Східний гірничо-збагачувальний комбінат, — не лише небезпека дня десятитисячного колективу, міста Жовті Води та ще кількох робітничих селищ на зразок селища Смоліне на Кіровоградщині. Насправді тут розгорнулася битва не за виживання Жовтих Вод, а за виживання й незалежність нашої держави. Адже створено настільки передове й сучасне видобувне та збагачувальне виробництво, що його концентрат природного урану цілком може — загрожує! — конкурувати на будь-якому «обмеженому ринку». І цей унікальний технологічний потенціал, яким Східний ГЗК є вкупі з Придніпровським хімзаводом у Дніпродзержинську, достатній, щоб досить швидко мати в Україні завершений цикл випуску ядерного палива, готового до споживання атомними електростанціями. Але про розробку й розбудову нового, надто перспективного Новокостянтинівського родовища тепер ніхто і мови не веде. Хімзавод же навіть скорочує цирконове і виробництво іонообмінних смол-сорбентів, так необхідних для збагачення урану та заправки його концентратом ядерних реакторів. Кажуть, що все це — від безгрошів'я.

Але не виключено, що й від безголів'я...

Приречені мають шанси схаменутися

На вигляд уранова руда — загадково-чорний, ледь тьмяно-блискучий камінь. Може, й місяцевий такий. Віє, принаймні, від цього каміння космосом і фантастикою. Але коли ми з цікавістю зараз розглядали його, думали про сучасне: чому ж ота неймовірна і чудодійна сила, котра сконцентрована в ньому, нас наче не хвилює?

Тобто державу. Слухаючи, скажімо, головного інженера Східного комбінату Станіслава Безрідного про рідкісні елементи й метали, що містяться в урановій руді, дивувалися й поготів, що такі багатства можуть пропадати разом з урановидобувною промисловістю. А слухаючи директора шахти Миколу Новака, що замість видобутку урану прагнули зайняти людей виготовленням побутових електродвигунів та європляшок, але й це не вийшло, то взагалі було і гірко, і смішно. Державна програма добутку і випуску природного урану вже кілька разів коригувалася, чимдалі зводячись нанівець, а закон про добуток і переробку уранових руд, на який дуже чекають у Жовтих Водах, невідомо коли приймуть.

Якщо судити з того, чим володіємо — найкращими чорноземами, багатющими надрами, унікальними технологіями й виробництвами, нарешті талановитими людьми, — то справді неначе самим Богом приречені на благополуччя. А тим часом стали приречені в розумінні приниження, безнадійної вторинності і придатку, нездарності та безпорадності. Досі потужні рудодобувні басейни світу подібних катастроф та руйнацій зазнавали лише від стихійних лих і війн. Щоб там чи тут самі, не опираючись, покірно опускалися на дно — такого ще не було. Історія свідчить, що потерпілі завжди знаходили шанс опам'ятатися і зібратися з силами та волею.

Один же гірник уранової шахти працює за 12 гірників вугільної. Він один забезпечує виробництво такої ж кількості електроенергії, як ті шахтарі-вугільники. Щоб сьогодні ввечері у вас працювали телевізори, держава мусить спалити 24 тисячі тонн (чотириста залізничних вагонів) кам'яного вугілля. А ураново-ядерного — лише кілька грамів. Хіба не варто задля них покласти на шальки терезів усе, на що ми здатні?

Жовті Води
Дніпропетровської
області.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, «Голос України»

Від колиски до гробу

супроводжує нас вічна і ні з чим не порівнювана мелодія дерева

Книжковий кіоск

ЄВГЕН ШЕВЧЕНКО

НАРОДНА ДЕРЕВООБРОБКА В УКРАЇНІ

СЛОВНИК НАРОДНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

КИЇВ

Євген Шевченко не вгадував її, як то роблять учасники популярної телепередачі. Він понад десять років вивчав ту мелодію, студіював праці відомих українських етнографів, тижнями «пропадав» в експедиціях у різних регіонах України, фотографував усе, чого не знищив шашіль, що не пропало у вогні різних потрясінь, які ніколи не обминали нашу землю. Та й сам творив (і творить!) ту мелодію, вирізаючи з дерева ложки, прикрашаючи їх самобутніми візерунками. Продовжував ті давні-прадавні традиції, які збереглися в нас ще з часів Трипілля і Київської Русі. Щоби згодом написати: «Ложка вважалася предметом козацької амуніції, її відносили до «ясної зброї». Існує багато типів українських ложок: козацькі (батьківські), жіночі, розливні, столові, чумацькі, лоцманські, монастирські, киянки, весільні, варихи, дитячі, пам'ятні, подорожні тощо. Майже в кожному українському селі працювали майстри-ложкарі, які задовольняли людей необхідними виробами. Крім названих типів ложок, нараховується понад 200 різнотипів їх, що мають локальні відмінності».

То рядки з грунтовної передмови до унікального словника народної термінології «Народна деревообробка в Україні», укладеного й підготовленого до друку Євгеном Шевченком. У цій справді енциклопедичній праці, що побачила світ цього року в столичному видавництві «Артанія», вміщено майже 2800 термінів і понять, що дають доволі виразне уявлення про таку важливу сферу матеріальної культури, якою є для українців деревообробка. Основна мета, яку ставив перед собою автор, — розкрити багатогранну сферу традиційно-побутової культури українців, реконструювати лексичний фонд найменувань для виробів з дерева, охарактеризувати основні техніки і технічні прийоми, показати реальне функціонування народної деревообробної лексики. І з цим складним завданням Євген Шевченко впорався блискуче.

Мало того, описи відповідних предметів і знаряддя праці у багатьох випадках ілюстровано світлинами та малюнками. Фотографії підібрано автором під час експедицій, на виставках, у музеях, віднайдено у приватних колекціях, а десятки, сотні малюнків виконано дружиною дослідника й укладача словника — художником Жанною Шевченко.

Ще одна особливість цієї грунтовної праці — в ній наведено детальні характеристики порід дерев, які ростуть в Україні і традиційно використовуються у деревообробці: береза, бук, в'яз, горіх, груша, липа, клен, дуб та інші.

У вступній статті до книги, про яку ми вже згадували, автор лаконічно, але доволі ємко й виразно, характеризує найважливіші галузі народної деревообробки: народне будівництво, стельмаство, художнє різьбярство, столярство, бондарство, ложкарство, бортництво, виготовлення музичних інструментів. «За браком місця, — зауважує Євген Шевченко, — ми не торкнулися таких важливих фаз і галузей деревообробки, як лісозаготовка, будівництво гідротехнічних споруд, шляхів, виготовлення засобів виробництва, дитячих іграшок, меблів...» Але свої довголітні дослідження народної деревообробки Євген Шевченко — він, до речі, очолює Київську організацію Спілки народних майстрів України — продовжує. Отож будемо сподіватися, що в наступних публікаціях і виданнях ми довідаємося про нові таїнства і секрети народної деревообробки.

І наостанок з приємністю називаю людей, які фінансово посприяли тому, щоби унікальний словник нарешті побачив світ. Це — генеральний директор туристичної фірми «САМ» Сергій Дудка, директор підприємства «Сіріус» Микола Щербина, голова представництва «ITERA International Energy Corporation» в Україні Євген Сухін, президент круїзної компанії «Червона рута» Юрій Соколов.

Справді-бо, як сказав поет, «амплітуда людська — від колиски до гробу». У постійному супроводі дерева. І книга Євгена Шевченка ще раз виразно підтвердила цю тезу.

Наші першодруки

«Сини ростуть — неплодні самосії»

На Закарпаття повернувся не відомий досі вірш Євгена Маланюка, присвячений цьому мальовничому куточку української землі

Ужгородська газета «Новини Закарпаття» вмістила на своїх шпальтах досі не знаний вірш видатного українського поета Євгена Маланюка. Написав він його 1927 року в Празі, де перебував тоді в еміграції, під враженням від поїздки на Закарпаття. Поезію було опубліковано в одному з тодішніх часописів, який видавали місцеві українці.

Готуючи до друку вибрані твори Євгена Маланюка, на цей вірш натрапили упорядники з Пряшівського відділу Словацького педагогічного видавництва у Братиславі.

Перебуваючи в еміграції, поет тісно спілкувався з такими ж, як і він, українськими вигнанцями, дружив з багатьма літераторами — вихідцями зі «срібної землі», як називають Закарпаття, багато начувся від них про їх родинний край.

Вірш «Закарпаття» проливає світло на оригінальну творчу манеру Євгена Маланюка, дає змогу прослідкувати за встановленням його світогляду. Тому ця літературна знахідка, поза всяким сумнівом, має непересічну вартість.

Певно, і читачам «Голосу України» також буде приємно відчути дух самобутнього твору Євгена Маланюка, великого поета, ім'я якого, нарешті, повертається в Україну.

Василь БАБУХ.

Закарпатська область.

Євген МАЛАНЮК

Закарпаття

Хати мої, хати низенькі, бідні й рідні.
В тонкім мереживі зазеленілих віт!
Тут ще чорніш кількасотлітні злидні
Підкреслюють карпатський краєвид.
Корчма й нотар. А хліба — ні кавалка,
І світить ребрами замурзана марга.
Під мовчанку села балака тільки балка —
То Турія — по ріні — наріка.
Сини ростуть — неплодні самосії,
Доньки, як цвіт — на наймички роздай,
Бо над ім'ям — гнила мана «Росії»,
Щоб ти не був землі своїй газда.

Порошкове, 1927 рік.

Максим СТРІХА, письменник

Муза перед «великою експропріацією»

Слова про підтримку культури стали мало не ритуальними для більшої частини українського політикуму.

Проте ейфорія минула, а реальність виявилася цілком іншою. Частка бюджетного фінансування культури неухильно скорочувалася, а механізм залучення в культуру недержавних коштів, попри величезний успішний світовий досвід, Україна так і не створила. 1997 року така політика дійшла свого логічного довершення: українська столиця взагалі відмовилася від фінансування своєї культурної інфраструктури, кинувши муніципальні заклади культури напризволяще у вируючому ринковому морі. І коли музеям та бібліотекам побіцяно принаймні допомогу в покритті комунальних виплат, то театри можуть покладатися лише на власні сили.

Виникає логічне питання: чи усвідомлюють ті, хто ухвалює сьогодні рішення про фінансове удушення культури, наслідки своїх дій? Адже в галузі зайнято близько 200 тисяч працівників — ціла армія майбутніх соціально не адаптованих безробітних, яким доведеться-таки платити допомогу. Суто моральних збитків населення, більшість якого остаточно втратить нагоду «живого» (не з телеекрана) спілкування з мистецтвом, виміряти в грошовому еквіваленті взагалі неможливо. А економія коштів вийде зовсім незначна — культура ж бо в нас ніколи не посідала помітного місця в структурі бюджетних витрат. До того ж, заощаджуючи на відвідувачах ТЮГів і муздрамтеатрів, держава щедро продовжує фінансувати елітні заходи «для сметанки» та масові дійства, про рівень яких краще зайвого разу не згадувати.

Звісно, передати сьогодні комерційній структурі приміщення діючого театру навряд чи вдасться —з'явиться злива протестів. А от завтра, якщо театр фактично перестане працювати через брак коштів, усе матиме зовсім інший вигляд. І ніхто не здивується тому, що в капітально відремонтованому приміщенні оселиться банк чи біржа.

Власне, прецеденти такі вже є. Щоправда, на рівні незавершеного (чи майже завершеного) будівництва. Скажімо, зовсім небагато коштів (порівняно з уже вкладеними) не вистачало для реконструкції Центрального виставкового павільйону. І ці кошти знайшлися — та вже для переобладнання павільйону на приміщення для урядових прийомів. Було заморожено (після вкладених мільйонних коштів) будівництво Українського культурного центру в Москві, бо певні вельми впливові сили зацікавлені використовувати будинок на Арбаті, 9, як офісні приміщення для «своїх» фірм. Нарешті, всім ще пам'ятна скандальна історія з відібранням під банк майже готового приміщення Центральної бібліотеки для дітей і юнацтва. Приклади меншого масштабу можна наводити ще дуже довго.

І, нарешті, окремий сумний список — заклади культури, що припинили діяльність, бо їхні приміщення повернуто церкві — від зруйнованого ще 1990 року унікального вінницького органа аж до терміново вишпурюваних просто на вулицю фондів Музею книги та експозицій Музею історії релігії національного (!) Лаврського заповідника. Звісно, історичну справедливість щодо віруючих відновлювати треба, але хто й коли відновить справедливість щодо артистів, музейників та просто аматорів мистецтва, які зовсім не винні, що радянська влада не обтяжувала себе будівництвом спеціалізованих приміщень для культури?

Отже, прогноз невтішний: українська культура стоїть на порозі безпрецедентної хвилі експропріації. Інфраструктура галузі, найпевніше, стане розмінною монетою на останньому етапі первинного розподілу нерухомості. І, аби хоч якось пом'якшити наслідки такого удару, варто вже сьогодні затвердити на урядовому рівні певний мінімальний перелік базової культурної інфраструктури, яка мусить бути збережена за будь-яких обставин. Справді, можливо, сьогодні Київ обійдеться лише чотирма муніципальними театрами, а в якомусь гіпотетичному Гуляй-Зачепилівському районі доведеться залишити «на бюджеті» лише п'ять із формально наявних на сьогодні тридцяти бібліотек. Але, якщо в столиці не залишиться жодного муніципального театру, а в районі — жодної публічної книгозбірні, наші сьогоднішні «державотворчі розмови» втратять будь-який сенс. Бо громадянам, зорієнтованим виключно на матеріальне споживання (навіть на рівні фізичного животіння) за великим рахунком байдуже, в якій державі вони живуть.

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, «Голос України»

Любеч — з любові

До 900-річчя Любецького з'їзду князів Київської Русі

ТЕПЕР це пересічне селище Ріпкинського району на Чернігівщині. А в літописі 882 року Любеч називається містом. Воно, зрозуміло, старше за документальну згадку. 1016 року тут прогриміла мечами велика битва. Звідси, кажуть, до Києва прийшов знаменитий Антоній Печерський — засновник Києво-Печерського монастиря. Та особливо визначною подією в історії Любеча історики називають з'їзд князів Київської Русі, що відбувся тут у 1097 році. Нині в селищі, а також у Чернігові та Новгород-Сіверському завершується підготовка до відзначення незвичайного ювілею.

Не з добра, хоч і заради благородної мети, зібралися удільні князі. Бо недовго сини Ярослава Мудрого дотримувалися заповітів свого батька — жити «в любові» та спільно боронитися від усіляких нападників. Як відомо, спадкоємці великого князя намагалися урвати один в одного побільше земель. І розгорілися криваві суперечки.

А тут — половці. Вони потіснили печенігів, ордами нападали на руські (українські) землі — палили міста, грабували і вбивали людей, захоплювали в полон. Так тривало десятиліттями.

І тоді подав голос переяславський князь Володимир. Він багато років боровся з половцями, особисто зазнав од них чимало гіркот. За Стугною половці розбили русичів. Довелося Володимирові разом із Ростиславом утікати через річку. Ростислав почав тонути, Володимир кинувся рятувати, та ледве й сам не втопився. Сховався в Чернігові. Олег (Святославович) навів сюди половців. Сил було мало, і Володимир удався до переговорів. Передав Чернігів Олегу, а сам мав іти в Переяслав. Його невелика дружина — зі сто воїнів з сім'ями —проходила просто-таки «крізь стрій» половців. Вони, як писав потім Володимир, «облизувалися на нас, як вовки». Син Всеволода і дочки візантійського імператора Константина Мономаха пізніше стане великим князем київським, увійде в історію як захисник Русі.

А тоді він зібрав князів-родичів, щоби припинити чвари і разом стати проти диких кочівників. Приїхав великий князь київський Святополк (Ізяславович). Прибув також князь чернігівський Олег (Святославович), онук Ярослава Мудрого. У «Слові о полку Ігоревім» його названо Гориславичем — це за те, що затівав безкінечні чвари, які оберталися вогнем і кров'ю. Прибули також князі володимиро-волинський Давид (Ігоревич), теребовлянський Василько, смоленський Давид (Святославович).

Михайло Грушевський підкреслює три основні рішення з'їзду: утвердження принципу вотчини — кожний князь одержує батьківські землі, відновлення заповіту Ярослава Мудрого про спільну допомогу скривдженому і головне — союз проти половців. «Пощо губимо Руську землю? Тим часом половці пустошать нашу землю... Будьмо одностайні відтепер і пильнуймо Руської землі!»

На тому й порішили...

Та, на жаль, наша історія багата на випадки, коли, кажучи по-сучасному, слова залишаються на папері. Ще не роз'їхалися князі по домівках, як Давид (волинський) наговорив Святополкові, нібито Василько думає забрати київський стіл, навіть свояка виставив у свідки. Святополк повірив. Він запросив Василька на гостини. Той стояв обозом біля Видубецького монастиря і поїхав у гості. Цікаво, що по дорозі невідомий отрок попередив його: «Не їдь, княже, бо недобре затівається». Але Василько не повірив. Слуги Святополка та Давида схопили його, відвезли у Звенигород і там ножем викололи йому очі. Це з візантійського «досвіду» — там так позбувалися суперників.

І знову — княжі міжусобиці. А коли пани б'ються, у мужиків чуби тріщать — це загальновідомо. Горіли міста, лилася кров.

А половці безкарно плюндрували землі Київської Русі.

У 1100 році Володимир Мономах знову зібрав князів на раду у Витичеві. 1103 року князі з'їхалися під Києвом. Нарешті було вирішено дати відсіч диким нападникам. Зібралися княжі дружини на Хортиці. Човнів було стільки, що по них переходили через Дніпро. Десь біля річки Самари зустріли русичі кочівників і дали бій. Вони розгромили половців. Щоправда, хан Боняк іще не раз влаштовував набіги, намагаючись помститися за поразку. Та сили були вже не ті.

1109 року дружини пішли далі. І дали бій кочівникам біля сучасного Слов'янська. Знищили багато половців, захопили великий полон, а також коней та іншої худоби. З половцями було, по суті, покінчено.

Натхненником усього цього був Мономах. В «Історії України-Русі» Микола Аркас наводить цікаву статистику: Володимир здійснив 83 великі походи, 19 разів укладав з половцями угоди, полонив триста їхніх князів, 100 з них відпустив, а решту покарав на смерть, зокрема за порушення угод.

Це принесло йому велику популярність як захисникові руської (української) землі. І кияни запросили Мономаха на київський стіл.

Давно все це було — чвари, присяги на єдність і знову міжусобиці. Давно, а як сучасно звучить оте: «Пощо губимо?..»

Тож пам'ятаймо уроки Любеча. Ім'я його — від любові.

Оксана ТЕЛЕНЧІ, «Голос України»

Повстання проти мафії можновладців у Львові увінчалося успіхом. У 1604 році...

Іван Сварник, завідувач сектора Центрального державного історичного архіву України у Львові, мав нагоду побувати у багатьох великих містах Європи. Звідусіль приїжджав з переконанням: Львів — таки найкрасивіший.

Нещодавно повернувся із Єрусалима, де брав участь у II всесвітньому конгресі славістів. Єрусалим вразив його більше, аніж європейські міста, але й там в уяві зринав Львів.

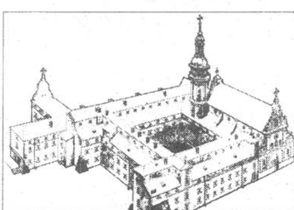
Його доповідь на конгресі була присвячена історичним паралелям між Єрусалимом і Львовом. Єрусалим, якому виповнилося три тисячі років, від початку існування формувався як багатонаціональний міський осередок. Так само й Львів ще в часи Галицько-Волинської держави формувався як поліетнічний центр. Князі Данило і Лев запрошували сюди добрих ремісників, купців з усієї Європи, надавали їм певних привілеїв.

—Львів вважався надійним осередком у тому морі непевності, яким була Західна Європа, — розказує Іван Сварник. — Дивлячись на обличчя наших людей, можна зрозуміти, що тут відбулася мішанина багатьох націй і народів. Але ідентичність не збереглася — вони стали просто львів'янами.

І Єрусалим для євреїв, і Львів для українців — то не адміністративні центри, а передусім «ядра», довкола яких народжувалися нові ідеї, квітло духовне життя. Очевидно, не випадково у гербах обох міст зображено лева.

Львів — місто гонорове. Було і залишилося, хоча наші сучасники здіймають на кпини «п'ємонтизм». А в часи пізнього середньовіччя, яке є улюбленою добою нашого архіваріуса, той гонор був доволі дійовий.

Нинішнім численним комісіям з боротьби із корупцією варто було б «зазирнути» до епохи середньовіччя і... запозичити їх досвід. У 1603—1604 роках львівський міщанин Йоганн Альпех очолив повстання проти магістрату й написав про це у своїх мемуарах. Тодішнє міське управління було пожиттєве: влада переходила від батька до сина. Середні верстви спротивилися цьому, бо не мали змоги впливати на порядок у місті. Адже «скорумповані верхи», скориставшись службовим становищем, прибрали до рук найбільш прибуткові галузі і поневолили Львів фінансово. Повстання врешті призвело до того, що в Речі Посполитій переглянули законодавство про міста. Було запроваджено так звану колегію 40 мужів — контрольний орган, до якого на виборних засадах входили представники різних верств. Колегія не ухвалювала рішення, але стежила за дотриманням законності. До львівської колегії 40 мужів обрали всю опозицію.

Нинішнім емансипованим бізнес-леді годі дорівнятися до деяких жінок середньовічного Львова, які, залишаючись за кулісами, відігравали значну роль у громадському, культурному і політичному житті. У архіві збереглося чимало записів про жінок, які керували своїми чоловіками. Серед таких колоритних постатей — Роза Нахманович. Саме вона — де тиском, де підкупом, де подарунками — домоглася того, що могутній католицький орден домініканців програв судовий процес єврейській громаді. Довелося повернути землю, на якій стояла синагога. Нечувана річ, як на ті часи.

Львів зберіг своє унікальне архітектурне обличчя ще й тому, що мешканці його воліли шукати мирних, дипломатичних шляхів з'ясування стосунків із руйнівниками різних мастей.

Біля бернардинського костелу колись стояв пам'ятник Янові із Дукli, якому легенди приписували заслугу у відверненні війська Богдана Хмельницького від міста. Козацька облога закінчилася тим, що Хмельницький одержав викуп від Львова, а відтак передав ті гроші татарському війську, щоб воно не брало полонених дорогою до Криму... Погодьтеся, хіба не мудрий був тодішній П'ємонт?

Архів розташовано в будівлі колишнього бернардинського монастиря — чудовій пам'ятці ренесансної архітектури, спорудженій у 1600—1630 роки.

Серед його фондів — найновіша збірка документів міського самоврядування, найдавніша в Україні книга запису судових справ, єдиний архів української громадської організації — Успенського братства XVI—XVIII ст. ст., який майже цілком зберігся і змальовує культурне життя тогочасних українців. І ще багато унікальних писемних джерел.

Тож і не дивно, що статечні кам'яні леви, угледівши Івана Сварника, безмежно залюбленого у рідний Львів, стрибають із п'єдесталів, простують поряд і розкривають нові й нові таємниці древнього міста.

Володимир СЕРГІЙЧУК,
доктор історичних наук

Йшла в Росії українізація...

Свідчать документи

З багатьох мільйонів українців, які живуть сьогодні за кордоном, значна частина мешкає у східних районах Слобожанщини, що входять до складу Курської, Бєлгородської та Воронезької областей Російської Федерації. Ці українці, як і їхні пращури, у вказаному регіоні — автохтони, вони — на своїй рідній, батьківській землі.

Однак позбавлення протягом багатьох десятиліть можливості навчати своїх дітей рідною мовою в школах, відсутність місцевих українських газет і журналів, радіомовлення, закладів культури, вузів спричинилося до майже суцільної русифікації населення. Це —результат успішного трансформування великодержавної політики російського царизму у так звану ленінську національну політику на практиці.

Але була й інша ситуація в задоволенні духовних потреб українців названого регіону, зокрема в 20-х — на початку 30-х років. На той час не змінцніла більшовицька влада загравала з національними окраїнами. Особливу увагу тоді Кремль звертав на українізацію, бо радянський територіальний устрій розірвав на сході українське етнічне тіло по живому, що зумовлювало постійні нарікання автохтонного населення. Так, не лише в 1917-1920, а й у 1924-1927 роках українці Східної Слобожанщини, котрі опинилися у складі Росії, вимагали приєднання до УРСР. Їхні домагання постійно підтримували ЦК КП(б) У та уряд республіки.

Щоб заспокоїти українське населення Східної Слобожанщини, з Москви обіцяли і дещо робили для розвитку рідної культури та освіти. Ця робота посилилася наприкінці 20-х років. Наприклад, якщо в 1927 році на території зазначених областей, які тоді об'єднувалися в Центрально-Чорноземну, налічувалося 468 початкових шкіл, то вже в 1931-му — 1378. На цю дату шкіл неповних, середніх та фабрично-заводських українізували вже 51, у 8 українських педтехнікумах навчалася тисяча студентів, у Воронезькому державному університеті готували викладачів української мови та літератури...

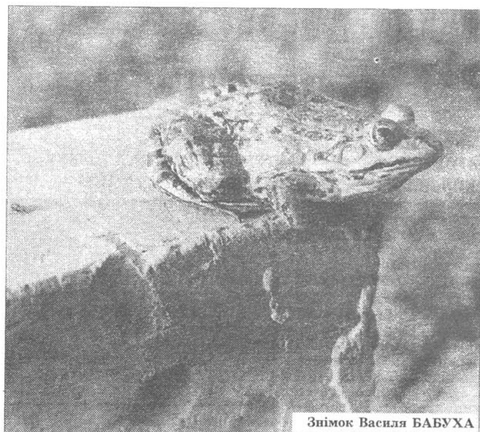
Крім того, в 1931 році у Східній Слобожанщині видавали 13 районних газет українською мовою, зокрема: «Шлях комуни» (Алексєєвка), «Ленінським шляхом» (Калач), «Прапор комуни» (Кантемирівка), «Без межі» (Коренева), «Колгоспна будова» (Михайлівка), «Промінь комуни» (Павлівськ), а також обласна «За письменність колективіста» (Воронеж).

Великі плани були у справі українізації на майбуття. Цей процес мав охопити Богучарський сільськогосподарський технікум, Калачівський зоотехнічний, Кантемирівський яєчно-птахарський, Корочанський сільськогосподарський, Острогозький ветеринарний, Росошанський птахопромисловий, Росошанський медичний, Богучарський радгоспуч, Павлівську радпартшколу, Острогозьку радпартшколу, Павлівський робітфак, Павлівську школу ФЗН, з 1932 року мали відкрити Бєлгородський український агропедінститут...

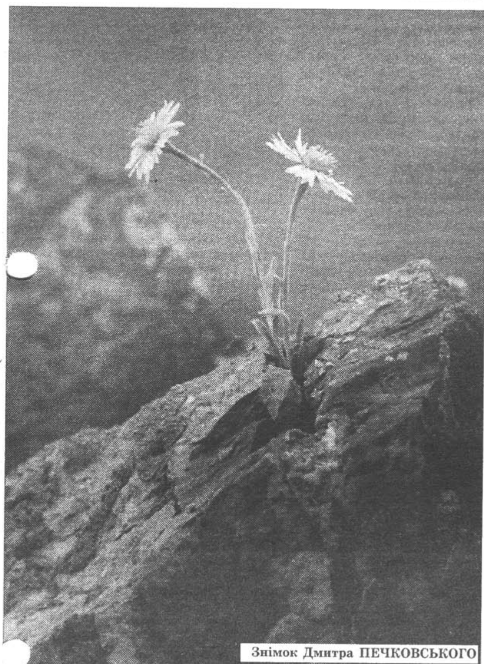
Суцільній українізації підлягали 26 районів, де українське населення становило абсолютну більшість.

Такі плани складали доти, поки дозволяла Москва. Але після того, як 14 грудня 1932 року ЦК ВКП(б) і Раднарком СРСР ухвалили постанову про припинення українізації на Кубані, наступного дня з'явилося таке саме рішення і щодо Центрально-Чорноземної області, Казахстану, Поволжя, Далекого Сходу: засоби масової інформації негайно переводили скрізь з української на російську мову, а з 1 вересня 1933 року діти українців за межами УРСР прийшли уже не в українські школи.

По суті, таке становище й понині. Зостається лише сподіватися, що в Росії згадають про власний досвід українізації і використають його сьогодні...

Знімок Василя БАБУХА

Знімок Володимира БЕЗСМЕРТНОГО

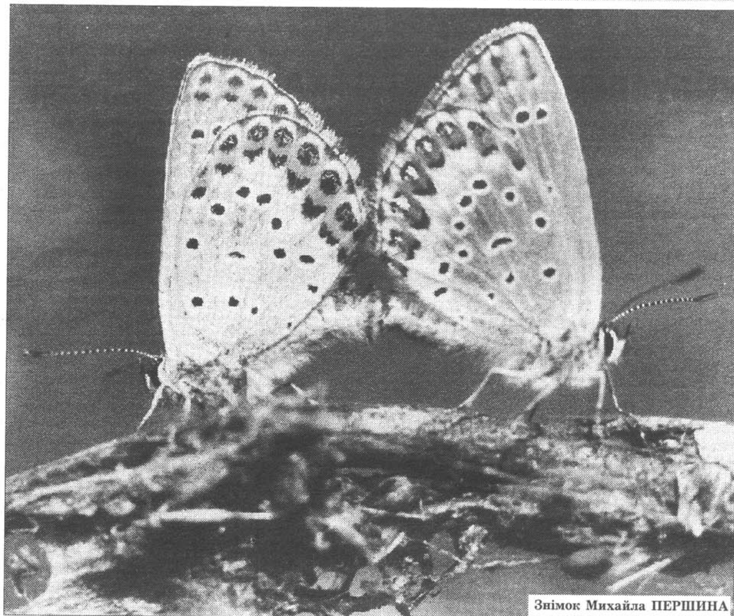

Знімок Дмитра ПЕЧКОВСЬКОГО

Ліна КОСТЕНКО

Здивовані квіти

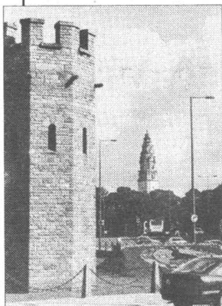
Сю ніч зорі чомусь колючі,
як налякані їжачки.
Сю ніч сойка кричала в кручі,
сю ніч ворон сказав: «Апчхи!»
Сю ніч квітка питала квітку:
— Що ж це робиться, поясни?
Тільки вчора було ще влітку,
а сьогодні вже восени!

Знімок Михайла ПЕРШИНА

Знімок Михайла ПЕРШИНА

Знімок Олексія КОЛОСОВА

Тоні Блер запропонував. Шотландія погодилася

Прем'єр-міністр Великобританії Тоні Блер надіслав вітальне послання на адресу жителів Шотландії, привітавши їх з «правильним вибором», що його вони зробили під час референдуму, який ознаменував собою початок конституційного реформування Великобританії.

Згідно з узагальненими даними, за створення парламенту, наділеного повноваженнями визначати податкову політику регіону, висловилися понад 73 відсотки тих, що голосували.

Уперше в шотландській столиці Единбурзі почне працювати власний парламент. Щоправда, реалізувати цю мрію вдасться тільки з 2000 року... Аналогічний референдум відбудеться через тиждень в іншому регіоні королівства — Уельсі. І, судячи з усього, його результати мало чим відрізнятимуться від шотландського.

До відання регіональних парламентів буде віднесено питання освіти, медичного обслуговування, агропромислового розвитку. Однак наріжним каменем нинішнього референдуму була проблема наділення законодавчої асамблеї правом самостійно визначати податкову політику в регіоні.

Прагнення уряду створити в Шотландії власний парламент дехто пов'язує з наміром Лондона перекласти на плечі місцевого керівництва весь тягар фінансування численних регіональних програм. Після приходу до влади в травні нинішнього року прем'єр-міністр Тоні Блер ініціював у Шотландії, згідно з передвиборчими обіцянками, 16 великих соціально-економічних проектів. Однак бюджетних коштів не вистачає, і Лондон, як вважають, сподівається «позичити» їх у шотландських платників податків, надаючи право місцевому парламенту негайно підвищити ставку оподаткування на три відсотки. В середньому це виллється у зростання податкових відрахувань (з кожного платника податків) на 450 фунтів стерлінгів щороку.

Заручившися підтримкою шотландців, які проголосували за власний парламент, влада отримує можливість різко скоротити бюджетні витрати на регіональне фінансування: щороку Шотландія обходиться державі в 14 млрд. фунтів стерлінгів, а тепер, до 2000-го року, інвестиції в цей регіон Мінфін планує зменшити до 12,8 млрд. 1979 року британський уряд уже пропонував населенню Шотландії подібний референдум, але цей крок Лондона було провалено.

Головними противниками цієї ідеї стали консерватори. Лідер опозиції Вільям Хейг попереджав про небезпеку розколу країни «на удільні князівства і майбутнє зниження соціально-економічного рівня розвитку держави в цілому». Він вважає, що наділення парламенту правом самому визначати ставку оподаткування за неминучого зниження обсягу централізованого фінансування призведе до зубожіння населення.

За матеріалами зарубіжної преси.

На знімку: в Кардиффі, столиці Уельса, аналогічний референдум пройде через тиждень.

Про що мріє красуня? Виспатися

Страшенно стомлена, але щаслива Агнешка Зелінська, не замислюючись, погодилася дати імпровізоване інтерв'ю просто в літаку, що ніс власницю корони віце-міс до Варшави:

ІСНУЄ певний негативний стереотип щодо довгоногих красунь, які беруть участь у різноманітних конкурсах. Багато з нас перебувають під владою штампів та ярликів, які формуються не без допомоги засобів масової інформації. І як приємно, коли після розмови з людиною можна змінити погляди на «чужі для нас явища».

Мені здається, наша розмова з найгарнішою блондинкою Європи, улюбленицею української публіки, віце-міс Європи-97 чарівною полькою Агнешкою Зелінською пом'якшить серця тих, хто спостерігав за конкурсом європейських красунь у Києві й кого вже неодноразово закликали забути оте «дійство» як страшний сон.

— Одразу зазначу, — каже Агнешка, — що мені дуже сподобалося в Україні, в Києві, де я була вперше. Обов'язково приїду сюди ще раз, щоб спокійно все роздивитися і поблукати вулицями вашого чудового міста. Атмосфера Києва така романтична й затишна. Вона налаштовує на мрії, кохання, філософські роздуми. Та ба, такі вільності суперечать ритмові конкурсної програми.

— Ти працюєш чи вчишся?

— Я живу в Познані й учуся в університеті на другому курсі юридичного факультету.

— Як до такої красуні, до міс Польщі-96 ставляться однокурсники? Мабуть, усі в тебе закохані?

— Мені так не здається. Різні люди ставляться по-різному, та я не відчуваю себе якоюсь особливою і не зводжу перепон: мовляв, я королева. Ні, я просто студентка і дуже люблю вчитися.

— Чи ти гадала, що зможеш посісти призове місце на конкурсі?

— Ні. Я взагалі не дуже впевнена. Гадала, що переможе дівчина зі Словаччини. Вона всім нам, учасницям, дуже подобалась. Я навіть тепер вважаю, що вона була краща за мене. На жаль, міс Словаччини навіть не увійшла до п'ятірки.

— А що ти можеш сказати про міс України?

— Ми з нею давно знайомі: були суперницями в Індії на конкурсі міс Світу. Було приємно зустрітися з нею знову. Вона напрочуд гарна.

— Сподобалася тобі організація конкурсу чи ні?

— Хотіла б сказати про те, що сподобалось. Не знаю, чому, але всі казали лише про погане. Хоча сцена була оформлена просто фантастично. Нам приділяли дуже багато уваги, жили також непогано. Зрештою, ми не президенти, щоб мешкати в якихось суперапартаментах. Головне, щоб було зручно. Спочатку, правда, були проблеми з харчуванням, та потім все владналося.

— Які саме проблеми?

— Я завжди їм дуже багато фруктів, овочів, йогуртів, а нас почали годувати хлібом, гамбургерами, м'ясом. Після такої їжі я погано почувалася. А решта все для мене було гаразд.

— Розкажи про отой скандал. Чому ще до початку шоу частина дівчат залишила Україну?

— Причиною їх відмови від участі в конкурсі була вечеря, на яку мали йти всі дівчата. Того вечора після репетиції ми повернулися до готелю пізно і дуже стомилися. Всі дівчата відмовилися йти на цю вечерю. Та чоловік, який влаштував прийом, наполягав, адже він приготував для нас квіти й подарунки, а головне, запросив купу гостей, які на нас чекають. Потім почав сердитися і сказав, щоб ми не набивали собі ціну, швиденько зібралися і взяли з собою стрічки, бо нас проведуть через сцену і представлять. Це було вже занадто, багато хто повернувся й пішов спати. Конфлікт було б вичерпано, якби організатор не почав ходити по номерах і будити дівчат. Одна з них відповіла йому, що таке не личить, та його реакція на її слова була дуже брутальна...

— Як на тебе, з тих, хто поїхав, чи були явні претендентки на призові місця?

— Важко сказати. На таких конкурсах ми жартома влаштовуємо щось на взірець тоталізатора, та ніколи не можемо вгадати, хто увійде до першого десятка.

— За якими критеріями вас оцінює журі?

— Цього не відає ніхто. Навіть журі... Вони спостерігають за нами у різних ситуаціях, багато розмовляють, ставлять запитання, а потім останні сумніви вирішують на кону.

— Які твої подальші плани?

— Найближчі — виспатися. А коли серйозно, то 20 вересня передаватиму свою корону новій міс Польщі-97. Потім повернуся до навчання в університеті. Я так сумую за нормальним життям і систематичним навчанням, весь цей рік був просто шалений. Ніколи не знала, що робитиму завтра, не мала вихідних.

У Варшавському аеропорту Агнешку зустрічали фоторепортери й журналісти, і вона знову давала інтерв'ю — вже польським колегам...

Розмову вела Яна СТАДІЛЬНА.

Київ — Варшава.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША:

Наталія ФІЛІПЧУК, «Голос України»

Вона була ангелом і повернулася до своєї оселі

ДІАНУ, принцесу Уельську, в останню дорогу проводжали всі, хто вдячний їй за турботу і допомогу. Водночас в іншому кінці світу, в Калькутті, прощалися з матір'ю Терезою, чия смерть мало не залишилася непоміченою в західному світі, де увагу було прикуто до пишного похорону в Лондоні. «І це несправедливо, — зазначає чеська газета «Млада фронта днес». — Мати Тереза померла у 87 років і не була такою красивою, проте для стражденних і знедолених вона зробила набагато більше».

Напевно, не варто порівнювати цих двох жінок. Їм би самим найменше хотілося, щоб хтось оцінював зроблене ними добро з точки зору: хто більше, хто менше. Мати Тереза високо цінувала заслуги Діани, а принцеса Уельська просто схилялася перед тією, кого ще за життя вважали святою. Більше того, мати Тереза хотіла прилетіти до Лондона, щоб узяти участь у похоронній відправі леді Ді. Не змогла. Можливо, вперше на шляху до благородної справи матір Терезу спинили обставини, цього разу невмолимі — смерть.

Її серце розірвалося напередодні похорону леді Ді. Лікарі констатували обширний інфаркт. Може, це звучить як блюзнірство, але не дивно, що не витримало саме серце. Цим «інструментом» мати Тереза володіла досконало. Вона вміла співпереживати, допомагати, обдаровувати та зігрівати... І, мабуть, закономірно, що навколо смерті матері Терези преса не зчинила такого галасу, як у випадку із загиблою леді Діани. Принцеса Діана жила яскравим життям. Її фотографії не сходили з перших обкладинок газет і журналів. А мати Тереза була мовчазним «апостолом миру і любові» (як її називали віруючі). Адже саме так і належить творити добро.

Албанка за національністю, народжена на сербській землі, вона 60 років тому перебралась до Калькутти (Індія). Там заснувала релігійний орден Милосердя, за що в 1979 році отримала Нобелівську премію миру. Тепер в ордені — кілька тисяч медсестер. Її зусиллями створено понад 500 дитячих притулків, сотні будинків для престарілих, хворих на СНІД та проказу. Доброчинні центри ордену діють в усьому світі...

Цю жінку хоронитимуть на найвищому державному рівні. Якби була можливість спитати згоди в матері Терези, то вона, найімовірніше, заперечила б. Однак це потрібно вже живим. І поруч з державними діячами Індії та інших країн будуть прості люди з бідних регіонів Індії, пацієнти госпіталів, будинків для престарілих. У знедолених набагато серйозніший привід сумувати. Чи замінить їм хто-небудь матір Терезу?..

У Ватикані протягом п'яти наступних років вивчатимуть життя і праці монахині, щоб вирішити, чи прилучати її до святих... Ті, кого вона зігріла своїм добром, уже давно це зробили. Та й чи в цьому справа: коли людина залишає світ і за нею сумує так багато людей, — життя прожите недаремно.

Із архіву Укрінформу (фото Володимира Фаліна): Цей знімок зроблено під час відвідання матір'ю Терезою Фролівського жіночого монастиря.

Павло АНГЕЛУЦА, «Голос України» (з Австралії)

Австралійці люблять поїсти

Опубліковано дані Австралійського інституту здоров'я та добробуту про стан здоров'я австралійців. Середня тривалість життя в Австралії досить висока і становить для чоловіків 78 років, для жінок — 81 рік. Серцево-судинні захворювання лишаються основною причиною смерті. Одним з пояснень цього є дуже високий процент людей з ожирінням. Зайву вагу має кожний другий дорослий чоловік та кожна третя жінка. Кожний четвертий австралієць палить, серед них, на жаль, палять 29% 15-річних дівчат. Набагато гіршим є стан здоров'я аборигенів, серед яких розповсюджені цукровий діабет, сліпота, захворювання нирок, алкоголізм та інфекції. Сонячна країна посідає перше місце у світі за частотою випадків раку шкіри, найпоширеніший у чоловіків — рак простати, у жінок — грудей.

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, «Голос України»

Ми всі в одному ковчезі

Несентиментальний

ЦЕЙ знімок зроблено у Дніпропетровську, на Тополі — так поетично нарекли тут житловий масив. Той самий, що нинішнього літа став сумнозвісним: тут сталася катастрофа...

Ця дівчина вискочила з квартири лише з кицькою на руках...

Спробуймо уявити, хоч це, власне, й неможливо. Та спробуймо.

Підлога під ногами хитнулася і поплила вниз. Що сталося? До вікна. Сусідні вікна, здається, поповзли вгору. А ти провалюєшся в безодню. Скільки це триватиме — години, чи безодня проковтне будинок за секунди? Швидше з будинку! На вулицю!

Одні хапали дітей і, притискаючи їх до себе, напівголі вискакували на подвір'я. Інші в останню хвилину зупинялися: гроші! Треба ж захопити гроші. Хтось кидався до потаємного місця і діставав золоті та інші дорогоцінні речі.

А ця дівчина в останню хвилину схопила свою кицю. Звичайну собі сіреньку, яких повно і в містах, і в селах. Обзавестися такою можна, не витрачаючи жодної копійки. А вона не залишила сіреньку, хоча, може, ризикувала життям.

Скажете, до чого тут сентиментальності? Відомо ж, у будинку таки залишився старий чоловік... А ви про кішку.

Для Дніпропетровська подібні закиди не новина. Пам'ятаю, декілька років тому у славному місті на Дніпрі місцеві газети повели (певне, не без команди зверху) справжню війну з тваринами. Зокрема, «Днепр вечерний» друкував викладки: скільки в місті люди тримають собак та котів, скільки ті з'їдають крупи та м'яса і т. д. Щоправда, жодна газета тоді не зазначила, що годують люди своїх улюбленців за власні гроші, а не за народні. Що для декого собака чи кішка — єдина радість.

Хоч, звичайно ж, найдорожче — люди.

І мимоволі пригадалася пригода, що сталася в іншому придніпровському місті. А треба сказати, що над ним тяжіє гідроелектростанція. І гребля, зрозуміло. Гребля, ясна річ, не вічна, з нею теж може статися неприємність.

Не секрет, що спеціалісти давно розрахували, за який час водна лавина докотиться до кварталів, які райони і наскільки покриються водою. Що є на станціях спеціальні служби, які мають записані на плівці звернення до населення на випадок катастрофи: так і так, мовляв, рятуйтеся!

Раніше це було великим секретом. Служили там переважно відставні полковники чи підполковники. Час від часу проводили навчання — «проганяли» події, правда, без оголошення тривоги. Часом навчання супроводжувалися застіллям, та ще й до закінчення тренувань.

Певне, так було того разу. Коротше кажучи, полковники натиснули не на ту кнопку — і сигнал тривоги пішов на місто.

Я приїхав сюди у відрядження після подій, «живої» картини не бачив. Та достатньо було й розповідей.

Оте «рятуйтеся!» почули, звичайно, не всі. Та вже за кілька хвилин місто охопила паніка. Всі кинулися у бік рятівного узвишшя.

Найбільше мене вразила «картинка» біля дитячого садка. Перелякані виховательки вивели діток до дороги, кидалися до машин, але ніхто не зупинявся. Вихором пролітали вантажівки, легковики. Часом було видно, як хтось у кабіні обнімав собаку, інший притискав до себе кішку. А один чоловік намагався не розхлюпати воду з акваріума з рибками...

Втративши надію, виховательки, наче птахи крилами, обхопили переполоханих діток руками і лише плакали разом з ними.

І тут звідкись узявся самоскид. Водій віз на будову розчин і про подію нічого не чув. Та побачив таку веремію, зупинився, вискочив з кабіни: «Що тут сталося?»

Нещасні жінки пояснили.

Він миттю влетів на сидіння. («Ми думали, — розповідали потім виховательки, — він теж полетить далі»). Дав задній хід, натиснув на важіль, звалив розчин під паркан. І знову вискочив: «Помагайте!»

Вони повкидали діточок у кузов. І незабаром самоскид помчав на рятівне узвишшя.

Неважко уявити, який вигляд мали діти, повзаючи, власне, у цементному розчині. Та неможливо уявити вираз обличчя і водія, і виховательок, коли стало ясно, що ніякої небезпеки нема, що полковники просто натиснули не на ту кнопку...

Ну от, скажете, все-таки насамперед треба рятувати людей. І ви, без сумніву, праві.

А я дивлюся на знімок і на душі мені тепліше. У нас удома є така ж сіра киця. Упала з восьмого поверху, розбилася, а ми виходили. Якось захворіла донька. Температура — до сорока. Треба було бачити, як вела себе кицька. Вона тицялася дівчинці в обличчя, терлася, незвичайно нявкала, ніби хотіла щось сказати, лизала, наче намагалася зняти температуру. Пізніше доця казала, що їй від того справді було легше.

А якось ... Ми забули на газовій плиті чайник. А самі прилягли відпочити і заснули. Вода закипіла, залила вогонь. І газ став наповнювати кухню, коридор. Прокинулися від незрозумілого крику. То наша киця — вона не нявкала, а просто кричала, дерлася у двері, кидалася до нас, ніби казала: треба йти туди. Ми все зрозуміли, коли відчинили двері і на нас війнуло газом... Власне, подібні історії відомі багатьом із вас. (Напишіть нам про них.)

Тож я особисто розумію і тих, хто в небезпеку хапає собаку чи кішку.

Ми всі в одному ковчезі.

Фото Анатолія КРАСНОЖОНА.

Урбаністичний

Георгій ВОРОТНЮК, «Голос України»

Візерунки під каблучками

Того, хто не бував в Одесі з минулорічної осені, приємно вразять зміни, що сталися за цей час у центральній частині міста — Жовтневому районі: латані-перелатані асфальтові тротуари для пішоходів вимощено візерунчастою плиткою. Власне, й самі одесити схвально відгукуються про неї. По-перше, це красиво й неабияк змінює вигляд вулиць. По-друге, прогулянки такими тротуарами зручніші й приємніші: ні тобі калюж після дощів, ні загрузання гостреньких каблучків модниць жаркої днини. Та й численні «виносні» кафе на таких тротуарах виглядають ошатніше. Одне слово, центр міста набуває європейського вигляду.

До нинішнього літнього сезону майже завершено перший етап програми благоустрою центральних вулиць міста, розробленої адміністрацією Жовтневого району. Конкретно — вимощено плиткою близько 25 тисяч квадратних метрів тротуарів. Серед фірм, які за це взялися, було оголошено конкурс: у кого плитка найміцніша та найкраща, хто швидше і якісніше проведе роботи, адже треба гарантувати надійність нових тротуарів не менш як на три роки. З'явиться десь за цей час брак — переоблятимеш все за власний кошт. Навіть з'їзди з тротуарів для дитячих та інвалідних візків зроблено.

«А звідки гроші? — перепитують необізнані. — Чи не краще було б їх пустити на нагальніші цілі, скажімо, зарплату вчителям, пенсії?». Таким роз'яснюють: по-перше, заборгованості у зарплаті, перед пенсіонерами в районі немає — все тепер виплачується вчасно; по-друге, тротуари мощено за кошти різних комерційних структур, що густо заселили центр міста; кожен благоустроює прилеглу територію. Бо престиж фірми залежить і від того, які до неї підходи та під'їзди. До речі, благоустрій тротуарів ведуть водночас з іншими роботами: оновлюють фасади будинків, реконструюють комунікації, удосконалюють освітлювальну мережу.

На другому етапі благоустрою вулиць візерунчастою плиткою належить вимостити 15 тисяч квадратних метрів площ. Тепер роботи розгорнуться переважно навколо театру опери і балету, в Міському саду, інших місцях масових прогулянок одеситів та гостей міста.

Одеса.

Сергій ПАВЛЕНКО, «Голос України»

Любові треба два крила

Сімейний

17 ГРУДНЯ минулого року в Черепівці завирували пристрасті, яких тут давно не знали: сільський галасливий сход зібрала... невеличка п'ятирічна крихітка-дівчинка Світланка, вірніше любов до неї. До подвір'я Боженків, як на пожежу, збіглися-зійшлися близько 70 місцевих жителів, педагогів, які стали стіною проти закону. Мало не доходило до бійки. Рішучість людей постояти за любов була настільки великою, що розгублена судовий виконавець та переможці-позивачі не могли нічого вдіяти й повернулися ні з чим у райцентр...

Батькова правда

Ця трагедія трапилася 15 квітня 1992 року. А перед нею були щасливе весілля у Ніни і Володимира, рік спільного життя в Бурині, народження донечки. І сьогодні у подружжя не виникало б значних проблем, якби здоров'я мами відразу після народин дитини не стало погіршуватися. Ніна згасла за дев'ять місяців у лікарні в Сумах, так і не почувши слова «мама» з вуст доці.

Треба зазначити, що молода родина відразу ж після народження дитини перебралася у Черепівку, де, як не зважуй-переважуй, три гарні додаткові допомоги — няні у хаті: мати Ніни, її бабуся й прабабуся.

Володимир і після смерті дружини їздив кілька місяців на роботу в райцентр, аж поки перестали ходити на села автобуси.

— Я змушений був повернутися до батьків, — розповідає він. — У вихідні їздив провідувати донечку. Так тривало два роки. Аж поки я зі своєю мамою не попросили взяти Світланку на новоріччя погостювати у нас. Ми нічого такого поганого не думали. Просто дитя побуло б у батька, пожило зі мною і з бабкою. Так ні ж. І та, і друга причина — одне слово, не можна. Ну як це так? Це ж моя дитина! Теща, бабки вперлися — тільки щоб по їхньому було! Ось так ми законфліктували. А як пішла у нас коса на камінь, то я почав судитися. Бо став такий-сякий, що з дитиною не можна і побачитися. Сядуть бабки, як контролери, навпроти і слідкують, як я зі Світланкою граюся. Ні на хвилину не залишать. Наче я в тюрму з якимось арештантом приїхав побачитись.

Майже два роки судився Володимир Гурецький зі своєю тещею Галиною Дмитрівною Боженко за Світланку і нарешті Буринський райсуд виніс рішення на його користь, оскільки він, як батько, має першочергове право на виховання власної дитини.

Переляк

Галина Дмитрівна працює у Черепівці в продовольчому магазині. Покупців було багато, і я довго її чекав, щоб вислухати точку зору, пояснення, чому дитина, навіть після рішення суду, перебуває у неї.

В обідню пору, під час перерви, нарешті трапилася вільна хвилина, і ми поїхали до садиби Боженків. Здивувався, коли біля неї біляве дівчатко, завбачивши машину, мене, наполохано побігло ховатися до хати.

Довелося довго стояти у дворі, поки Галина Дмитрівна винесла з будинку на руках злякану крихітку.

— Та не бійся. Ніхто тебе не забере.

Але дитина, обнявши міцно ручками бабусю, як прикипіла голівкою до її плеча, сховавши личко від незнайомця.

— Оце таке воно після судів...

Розповіла, як її доглядала — недосипала під час хвороби дочки, як замінила Світланці матір. Дівчинка й називає її мамою, бо іншої немає. Та й Галина Дмитрівна на бабусю не схожа: їй було 39 років, коли з'явилася на світ онука...

— Я вже не знаю, що робити, — каже. — Так втомилася від цих судів-пересудів. Дитятко жалко. Воно звикло до нас, тут йому догляд, свіже молочко, всі знайомі. Вона у нас на руках виросла. Це ж рідна кровиночка, пам'ять про дочку мою. Свекруха тоді, як померла Ніна, дитятко не хотіла забрати. А тепер, як підросло, згадала, що є онучка. Пише скрізь. А чого у свою сім'ю не забрала молодят з дитиною? Ну привезла я у червні їм дитину в Буринь. Голова виділив машину. Суд рішив, я так розумію. Приїхали. А Світланочка, як побачить, куди її привезли, вчепилася у крісло і не одірвали її, як приросла. Володя, всі кажемо: «Та ніхто тебе не зобидить, побудь у тата, подивись...». А її, як заціпило — тремтить вся, плаче. Ну як її отак віддавать? Це ж як квіточку у полі вирвать і під ноги кинути. Воно з'їздило, перелякалося. До шептухи довелося її водить... А побачить якусь машину — зразу в хату, закривається. Не вірить, що то не по неї приїхали. Для чого її травмувати? Невже батько не думає, що це може для дочки закінчитися погано? Вона, як соломинка, зламається, буде пізно.

Безсилість закону

У Буринському районному суді детально вивчав грубезний том справи № 2-33. Містить він характеристики, звинувачення. Хто як доглядав. Хто що купував. Пояснення свідків про те, що вони постійно бачили В. Гурецького у нетверезому стані, суд до уваги не взяв, оскільки були наведені спростовуючі докази іншими свідками, позитивні характеристики з місця роботи позивача. Зрештою, у ході судового процесу доведено, що обставин, які свідчили б про небезпечність залишення дитини у батька, немає. В. Гурецький характеризується позитивно, має всі умови для утримання й виховання дочки.

Але судове рішення на його користь не виконується.

— На перший погляд, усе просто, — зазначає голова Буринського районного суду Павло Калантаєнко. — Але як його виконати? Дитина ж не звірятко, яке вкинеш у мішок і забереш, куди треба. Про те, як 17 грудня село на захист Світланки стало, вам у газету написали. Те саме повторилося 5 лютого.

Судовий виконавець Тетяна Сова показала третій акт від 21 травня 1997 року про «виконання» судового рішення в сільському дитсадку. «Дитина Світлана до Гурецького В. П. не йде, не розмовляє ні з ким, горнеться до виховательки, з батьком їхати відмовляється, єдине слово, що промовила на запитання: «Поїдеш з татом?», — «ні». Він не наполягає на тому, щоб дитину забрати насильно, без її згоди. Силою забирати не буде».

***

Світлана горнеться до тепла, любові, добра. Шлях до її серця простий. Але не через суд, не через ворожнечу між найближчими. Схоже, це починають розуміти всі учасники згаданої історії. Миру б їм, злагоди на майбутнє. Любов до дитини небезпечна, якщо вона одностороння, не взаємна.

Сумська область.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ, «Голос України»

Хай щастить тобі, «Динамо»!

Наступної середи в місті Ейндховені (Нідерланди) найсильніший футбольний клуб України — київське «Динамо» — проведе перший із шести матчів групового турніру Ліги чемпіонів.

Суперник — давній знайомий колектив, власність всесвітньо відомого електронного велета «Філіпс» —ПСВ. Далекого вже 1975 року доля зводила цих суперників на підступах до іншого почесного європейського призу — Кубка кубків. На головній арені української столиці динамівці в першому півфінальному поєдинку переконливо здолали авторитетного суперника — 3:0.

А через два тижні на полі суперника мінімально поступилися — 1:2. Але цей рахунок цілком задовольняв підопічних Валерія Лобановського. Заплющую очі і бачу, як Леонід Буряк у якомусь фантастичному польоті головою пробив по воротах нідерландської команди. І поховав тоді надії гравців та вболівальників ПСВ на досягнення підсумкової перемоги. А потім був швейцарський Базель. Фінал. І перемога українців над угорським «Ференцварошем» — 3:0.

Минуло багато років. «Динамо» мало ще чимало стартів на євроарені, здобуло Суперкубок УЄФА, ще раз Кубок кубків. І от нова спроба. І що найприкметніше: молодий динамівський колектив знову очолив видатний тренер — Лобановський. І цей факт найбільше тішить серця прихильників «Динамо» (Київ), вселяє в них неабияку надію на справжнє відродження іменитого колективу, його повернення на європейські вершини.

Отже, «Ейндховен». Його досвідчений наставник Дік Адвокат, який і на клубній роботі прославився, і збірну Нідерландів потренував, невдовзі після жеребкування Ліги чемпіонів приїхав до Києва і на власні очі знайомився з грою майбутнього суперника.

Тоді він сказав журналістам:

—Наша група С, як на мене, найсильніша серед решти. «Барселона», «Динамо» (Київ), «Ньюкасл» — відомі авторитети в Європі.

—А який футбол сповідуєте ви?

—У попередньому чемпіонаті Нідерландів «Ейндховен» у 34 матчах забив 90 м'ячів. Як бачите, мій футбол —атакуючий.

—То який прогноз на матч у Ейндховені?

—Постараємося нав'язати динамівцям свою гру і позбавити суперника його козирів. Зізнаюся, що мене дуже непокоять високі можливості київських форвардів.

... Перед початком нинішнього національного чемпіонату ПСВ помітно посилив атаку. Серед придбань — гострий хавбек Ігор Демо з братиславського «Слована». З'явилися в команді і форварди — Петер Меллер із датського «Брондбю» і Арнольд Бріггінк із клубу «Твенте». Пан Адвокат сподівається, що Меллер приноситиме новому клубу таку саму користь, як і раніше чемпіонові Данії. А поки що йому дуже подобається результативна гра нападаючого Жиля де Більдо, якого перекупили минулого сезону у брюссельського «Андерлехта»...

У ці дні в Ейндховені справжній футбольний бум. Серед тих 30 тисяч уболівальників, яким пощастить придбати квитки на стадіон «Філіпс», звичайно, будуть і такі, котрі бачили двобій ПСВ—«Динамо» 22-річної давнини. Звісно, що і вони, і нинішнє покоління фанів «Ейндховена» мріють про реванш. Отож грати динамівцям буде непросто. Хоча до труднощів їм не звикати. Вони й розкривають свої найкращі якості ліпше тоді, коли за суперника мають солідну команду.

Проводжаючи «Динамо» на перший поєдинок, побажаймо йому щастя й удачі!

На знімку: атакує «паличка-рятівничка» київського «Динамо», один із найсильніших українських бомбардирів Сергій Ребров (ліворуч).

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Юрій КАЗИМИРОВ, тренер

І перед «Аяксом» не зняли капелюха

У Нотінгемі (Велика Британія) побувала команда з Чернігова «Інваспорт», яка представляла нашу країну в європейській першості серед футбольних клубів інвалідів.

Уже після зустрічі з нашими спортсменами гравці нідерландського клубу «Аякс» відверто зізналися, що виходили на поле надміру упевнені, мовляв, заб'ємо українцям скільки завгодно. Але поєдинок закінчився внічию — 0:0.

І надалі чернігівці виступали успішно. Вони перемогли молодіжну команду Англії — 2:1, клуби —«Андерлехт» (Бельгія, Брюссель) — 2:1, «Брондбю» (Данія, Копенгаген) — 1:0, дублерів «Челсі-2» (Англія, Лондон) — 4:0.

Лише краща різниця м'ячів дала змогу «Аяксові» посісти перше місце у груповому турнірі. У наших —друге місце.

Потім були півфінали: «Інваспорт»—«Челсі» — 0:1, «Аякс»—«Нотінгем Форест» (Англія) — 2:1.

Матч за третє місце. «Інваспорт»—«Нотінгем Форест» — 3:1. Фінал. «Челсі»—«Аякс» — 2:0.

Назву імена гравців клубу «Інваспорт», які гідно виступили на англійських полях: Наникієнко Юрій, Вакуленко Сергій, Грицик Олександр, Демченко Анатолій, Заричанов Андрій, Костирко Юрій, Ладисєв Айвар, Лазорка Ігор, Пилипенко Віктор, Победаш Юрій, Поклад Дмитро та граючий тренер, автор цих рядків.

Чернігівець Сергій Вакуленко, який забив одинадцять м'ячів, став найкращим бомбардиром турніру.

Звичайно, ми щиро дякуємо усім організаціям та установам, які доклали зусиль, щоб ми виступили на європейському чемпіонаті. Зокрема, нашому головному спонсорові — Чернігівському лікеро-горілчаному заводу (директор О. Шамов), компанії «Міжнародні авіалінії України», обласному відділенню Українського фонду соціального захисту інвалідів (голова М. Молочко), обласному управлінню з фізичної культури і спорту (начальник А. Соколов), «Укрспирту», Асоціації футболу інвалідів України (президент Б. Воскресенський), міськвиконкому (голова В. Косих), Чернігівській швейній фабриці, українській громаді міста Нотінгема.

Нашу команду офіційно запрошено на міжнародний турнір до Нідерландів, який відбудеться наступного року в Амстердамі. А ще як бронзовий призер європейського клубного турніру-97 ми маємо право взяти участь у наступних змаганнях. Вони знову відбудуться в Англії 1998 року. Але вирушити на ці змагання зможемо лише тоді, якщо знайдуться спонсори.

Нотінгем-Чернігів.

«Десна» виходить з берегів, «Зоря» засліплює «Сталь»...

Першість України. Перша ліга. 11-й тур:

«Металіст»—«Хімік» — 2:0. Школьников, 30, Лукаш, 40. ФК «Черкаси»—ФК «Львів» — 0:0. ЦСКА-2—«Верховина» — 1:0. Пахолюк, 59. На 44-й хв. Гозда («В») не реалізував пенальті. «Зоря»—«Сталь» — 5:2. Шопін, 14 і 44, Мірошниченко, 25, Рудницький, 37, Фадеєв, 80 — Осташов, 64, Плотников, 78. «Авангард-Індустрія»—«Шахтар» — 0:2. Філіпенко, 25, Дяк, 61. «Кремінь»—«Нафтовик» — 2:2. Продан, 37, Маткевич, 43 —Захаров, 28, Толстов, 68. «Поліграфтехніка»—«Явір» —1:0. Цеков, 84. «Нива»—«Волинь» — 3:0. Гащин, 5, Рябцев, 37, Ястребінський, 77. «Полісся»—«Буковина» — 2:1. Єременко, 32, Крижановський, 72 — Мельник, 65. «Динамо-2»—«Металург» — 2:1. Михайленко, 25, Косирін, 56 — Олійник, 73. «Десна»—СК «Миколаїв» —3:2, Гаврилюк, 39, Бобович, 60, Атаманчук, 70 — Волков, 48, з пенальті, Корпонай, 55. На 7-й хв. Гайдаржі («Д») не реалізував пенальті.

Сенсація народилася в Чернігові, де «Десна», що перебуває у стані аутсайдерів, перемогла лідера. Рахунок господарі могли відкрити вже на 7-й хвилині, але досвідчений Гайдаржі невдало пробив пенальті. І все-таки на перерву команди пішли за рахунку 1:0 на користь «Десни». Миколаївці, одержавши порцію напучень від Заяєва, одразу кинулися атакувати ворота господарів і заробили пенальті. Його реалізував Волков, а коли Корпонай забив другий гол, гості вирішили, що аутсайдера зламано. Та честолюбна «Десна» додала у швидкості й вирвала перемогу.

Тепер без поразок ідуть дві команди — «Нива» й «Динамо-2». Кияни, за яких у матчі з «Металургом» виступало чимало гравців першої команди, без проблем здолали претендента на лідерство в лізі. А «Нива» переконливо переграла «Волинь». Продовжує підніматися до вершин турнірної таблиці «Металіст», який після двох поразок на старті нікому більше не поступався.

А ще одна сенсація сталася в Луганську. «Сталь», що перебувала на третьому місці, просто повинна була забрати в обласному центрі три очка. Та футболісти вирішили, що візьмуть їх не докладаючи зайвих зусиль. І помилилися. Гравці «Зорі», що мали до того одну перемогу в першості, «наїжачилися» і розгромили одного з лідерів. От що значить психологічна настроєність і щастя у футболі!

У турнірній таблиці встановилося двовладдя: у СК «Миколаїв» і «Ниви» по 24 очка, але вінницький клуб провів на один матч менше. Далі йдуть: «Металіст» —23, «Динамо-2» — 22 (після 8 ігор), «Сталь» — 20, «Металург» — 19, «Нафтовик» — 18, «Волинь» — 17, ФК «Черкаси» і «Буковина» — по 16, ФК «Львів», ЦСКА-2 та «Явір» — по 14, «Поліграфтехніка» і «Зоря» — по 11, «Десна», «Шахтар» і «Полісся» — по 10, «Кремінь» —8, «Верховина» і «Авангард-Індустрія» — по 5, «Хімік» — 2.

Матчі 12 туру відбудуться завтра. Особливий інтерес викликає гра «Динамо-2» і СК «Миколаїв», яка пройде в Києві на динамівському стадіоні о 17.00.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

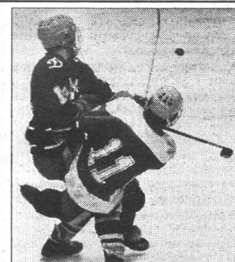
Знову про призовників

Більш як половина українських новобранців, приходячи до війська, неспроможні виконати мінімальні нормативи з фізпідготовки — такий сумний і водночас тривожний факт повідомив на брифінгу в Міністерстві оборони України голова спортивного комітету МОУ Леонід Литвиненко.

— Після проходження служби понад 75 відсотків хлопців мають нормальні показники, та майже чверть демобілізованих все-таки не дотягує до загальноприйнятого рівня фізпідготовки, — сказав він.

За його словами, близько 30 відсотків молоді не підлягає призову до армії за станом здоров'я. Спорткомітет Міністерства оборони спільно з Держкомспортом постійно проводять різноманітні заходи, спрямовані на популяризацію спорту й поліпшення фізичного розвитку допризовників, однак за вельми бідненького фінансування з боку держави обидві бюджетні організації не мають дуже великих успіхів у цій справі.

Набагато кращі справи комітету в галузі підготовки спортсменів світового рівня. Нині в лавах Збройних сил налічується 20 чемпіонів і призерів чемпіонатів Європи, 15 — світу. Близько 30 відсотків професіональних спортсменів в Україні — військовики, а в деяких видах спорту, таких як вільна боротьба, приміром, питома вага військових «профі» становить до 90 відсотків.

Хокейний караван вирушає в путь

Сьогодні стартує черговий чемпіонат Східно-Європейської хокейної ліги (СЄХЛ). Серед його учасників: «Юніорс-Ессаміка» (Латвія, Рига), «Сокіл» (Україна, Київ), «Полімір» (Білорусь, Новополоцьк), «Німан» (Білорусь, Гродно), «Тівалі» (Білорусь, Мінськ), «Юність» (Білорусь, Мінськ), «Крижинка» (Україна, Київ), «Енергія» (Литва, Електренай), «Беркут-ППО» (Україна, Київ), «Рига» (Латвія).

Ми вже знайомили читачів зі станом справ у трьох українських клубах. Вони, враховуючи фінансові можливості, дуже ретельно готувалися до нового сезону. А наша найсильніша команда — «Сокіл», яка на фініші попереднього чемпіонату на останніх сантиметрах фінішної прямої поступилася золотими медалями ризькому клубу «Юніорс», цього разу збирається взяти реванш і стати найсильнішою в лізі. Як кажуть, Бог їй у поміч.

А сьогодні ознайомимо вас із календарем чемпіонату.

13—14 вересня. Тівалі—Юність, Юніорс—Рига, Німан—Сокіл, Полімір—Беркут. **20—21.** Полімір—Крижинка, Беркут—Юність. **24—25.** Юніорс—Сокіл, Рига—Крижинка. **27—28.** Юніорс—Крижинка, Рига—Сокіл, Тівалі—Полімір, Беркут—Німан.

2—3 жовтня. Тівалі—Юніорс, Юність—Рига. **3—4.** Німан—Енергія. **4—5.** Сокіл—Крижинка. **5—6.** Тівалі—Рига, Юність—Юніорс. **8—9.** Полімір—Енергія. **13—14.** Полімір—Юність, Беркут—Тівалі. **18—19.** Юність—Полімір, Рига—Німан, Сокіл—Енергія, Крижинка—Беркут. **21—22.** Юніорс—Німан, Рига—Полімір, Сокіл—Беркут, Крижинка—Енергія. **24—25.** Беркут—Енергія. **28—29.** Сокіл—Тівалі, Німан—Полімір, Крижинка—Юність.

31 жовтня—1 листопада. Юніорс—Беркут, Сокіл—Юність, Крижинка—Тівалі, Рига—Енергія. **3—4.** Юніорс—Енергія, Рига—Беркут. **5—6.** Полімір—Сокіл. **6—7.** Німан—Крижинка. **7—8.** Енергія—Тівалі. **9—10.** Беркут—Сокіл. **10—11.** Юність—Німан. **15—16.** Німан—Тівалі, Енергія—Юність, Беркут—Крижинка. **20—21.** Юність—Тівалі, Енергія—Німан, Беркут—Полімір, Рига—Юніорс. **24—25.** Полімір—Рига. **25—26.** Німан—Юніорс, Тівалі—Сокіл, Юність—Крижинка. **28—29.** Німан—Беркут, Тівалі—Крижинка, Юність—Сокіл, Енергія—Полімір.

1—2 грудня. Енергія—Крижинка. **6—7.** Сокіл—Юніорс, Полімір—Німан, Тівалі—Енергія, Юність—Беркут, Крижинка—Рига. **9—10.** Сокіл—Рига, Тівалі—Беркут, Юність—Енергія, Крижинка—Юніорс. **16—17.** Юніорс—Тівалі, Сокіл—Німан, Крижинка—Полімір, Рига—Юність. **17—18.** Енергія—Беркут. **19—20.** Юніорс—Юність, Сокіл—Полімір, Крижинка—Німан, Рига—Тівалі.

10—11 січня 1998 року. Полімір—Юніорс, Тівалі—Німан, Енергія—Сокіл, Беркут—Рига. **15—16.** Полімір—Тівалі, Німан—Юність, Енергія—Рига, Беркут—Юніорс, Крижинка—Сокіл. **20—21.** Німан—Рига, Юність—Полімір, Енергія—Юніорс.

Запоріжці пишуть. Не султану — всім

У Запоріжжі є побратим нашого «Куреня» — альманах «Веселий курінь». Щойно вийшло його третє число. Отож сьогодні у нас — презентація.

Творять альманах козаки коша, чи то пак члени Асоціації гумористів і сатириків «Весела Січ». Народилась вона лише два роки тому, а натворила вже чималенько. Окремі витівки прогриміли на всю Україну. Скажімо, спільно з міською владою гумористи утвердили традиційне свято «Весела Січ» і довели його до всеукраїнського. Ось що кажуть про це авторитети.

Павло Глазовий: — Ніякими словами не оцінити те, що робить славний веселий курінь.

Олег Чорногуз: — Мене вразили багатолюдні і волелюбні колони людей, що прийшли на Січовий майдан. Запоріжжя стає справжньою столицею українського гумору.

Валентин Чемерис: — Я не був у Габрові на тамтешньому святі гумору, але з усією відповідальністю заявляю: в Запоріжжі свято гумору не гірше.

А ще гумористи й сатирики часто влаштовують вечори, зустрічі, видають книжки, як і ось цей альманах. Серед його авторів недавні гості нашого «Куреня» Петро Ребро, Микола Білокопитов, Пилип Юрик... А ще — Володимир Чубенко, Віра Баламут, Марко Шевельов, художники Григорій Мацегора, Євген Аржанцев, Микола Скрипников. А також гості — Павло Глазовий, Олекса Ющенко, Яр Славутич...

Слово запоріжцям.

Козацька норма

Козак Іван Бандура випив і поїв усе, що подала жінка. Погладив живота й питає:

— Горпино, а чи немає там ще чогось?

— Нема.

— Ти ж знаєш, що я не встану із-за столу, поки живіт не упреться в нього.

— Та знаю. Але забула тобі сказати, що сьогодні прибирала в хаті і трохи відсунула лаву.

Іван ДЕРЕВ'ЯНЕНКО.

Не вгадала

Каже донька по секрету
Своїй мамі Олі:
— В нас сьогодні всіх
дівчаток
Провіряли в школі.
Гінеколог молоденька,
Така інтересна!
Вона каже: в нас
у класі
Одна тільки й чесна.
— Звісно, ти це,
моя доню?
— Посміхнулась Маша:
— Не вгадала ти,
мамулю!
Це вчителька наша!

Микола КНИШ.

Епітафії

Політикові

Тут лежить видатний чоловік: чим більше він нас дурив, тим більше ми його любили...

Письменникові

Протягом довгого творчого життя він не створив нічого, але дуже часто друкувався.

Ловеласові

Над цією плитою мала б ридати чимала юрба невтішних удів, натовп дітей, море онуків.., коли б знали, куди зник, як помер та де лежить їх коханий чоловік, тато, дідусь.

«Крутій» дамі

Крім усього іншого, їй дуже подобалася пісня: «В царство свободы дорогу грудью проложим себе»...

Лікареві

Хоч і не відразу, але дотримав обіцянку бути поряд зі своїми пацієнтами...

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.

Із почутого на репетиціях

- Артист Ікс створив такий образ, що я бачу в ньому великого негідника.
- Герой вистави співає погано, але професійно.
- Цю артистку вже пробувало багато режисерів.
- Нашій колезі треба сісти на англійську дієту, бо вона вже на сцену не виходить, а викочується.
- Не здіймай руки на режисера, бо випустиш роль.
- В артиста Ігрека вийде роль лише тоді, коли він додасть їй своїх негативних якостей.
- Артист Зет провалив роль, але йому віриш.

Тетяна НЕЩЕРЕТ.

Мал. Євгена АРЖАНЦЕВА.

Співпали думки

Жандарм питає козака,
Що затесався у столицю:
— Скажи, добродію, яка
У тебе думка про царицю?
— Така, либонь, як і твоя, —
Кивнув «добродій»
на палати.
— В такому разі мушу я
Тебе в кайдани закувати!

Петро РЕБРО.

Міні-монолог Івана Карася

З чиїх то примх чи, може, хиб
Я їм щодня турецький хліб?
Купив собі на все життя
Турецький одяг та взуття.
Козацький ранок зустрічаю
Турецьким печивом до чаю.
Та хто ж так козака затуркав,
Що він перевернувся в турка?

Олександр ФЕСЮК.

Балада про кольори

Були одні часи —
Ходив він партократом.
Часи змінилися —
Зробився демократом.
Бо головне —
На місці не топтатись
І вміти вчасно
Перефарбуватись.
Там трохи підсинивсь,
Там піджовтивсь, чекає...
Червону фарбу
Теж не викидає.

Євген НЕСТЕРЕНКО.

Такий підходить

— Так, так. Значить, хочете працювати у нас.

— Ага, — кивнув головою огрядний чоловік, що сидів навпроти директора.

— Квартира є?

— Є.

— Комунальна?

— Ні, своя. Особнячок.

— Це добре. В якому районі?

— У приміській зоні.

— Далекувато. На роботу не запізнюватиметесь?

— Нізащо. У мене «Жигулі».

— Прекрасно. А дружина де працює?

— У ресторані. Кухарем.

— Чудово. Діти є?

— Дочка. Заміжня. Живе в Барнаулі.

— Про переїзд сюди не думає?

— Що ви! Там у них свій будинок, дача.

— Чому звільнилися з попереднього місця роботи, я не питаю — трудова книжка без помарок.

— За власним бажанням.

— Зрозуміло. Оформляйтесь.

Коли відвідувач вийшов, я делікатно запитав:

— Навіщо вам, Самсоновичу, така скрупульозна анкета? Як мені відомо, він оформляється завскладом.

— Саме так, завскладом, — примружив очі директор. — І тепер я знаю: він уже все має, отже, не буде красти на нашому складі.

Іван ТОКАРЧУК.

Волинська область.

Ненав'язливі поради

ЯК ВИБИРАТИ ЖІНКУ

Як вибирати собі чоловіка, жінки знають добре. Правда, колись було складніше це зробити, адже шукали і вченого, і з машиною, і з хатою. Та щоб не пив, не курив, зарплату додому приносив. А тепер головне — щоб багато мав грошей. А там хай навіть і вдома не ночує.

А ось як вибрати жінку, то проблема, бо нині такі жінки пішли, що й грошей не мають, і диплом у шухляді. Та й ще курять, п'ють і вдома не ночують.

Застережемо недосвідчених від характерних помилок.

Найголовніше: пам'ятайте, хлопці, що вибираєте жінку собі, а не сусідові.

А тепер — про типові помилки вибору. Майже всі починають огляд жінки з ніг. Щоб були стрункі, довгі, не худі і не повні. Таких майже нема, а як є, то вони вже давно зайняті. Коли ж пощастить і ви станете власником омріяних ніжок, то це буде лише перший раз у ЗАГСі, бо надалі вона не буде така дурна, аби не взяти більше вигоди з такого багатства, як гарні ноги.

Є чоловіки, що фокусують свій зір на тому, що вище ніг і нижче спини. А потім такий каже, що його жінка дурна. Сам винен, бо орієнтувався не на розум.

Інші вибирають по очах. Один хоче карих, другий — синіх, а є такі, котрі хочуть, щоб одне око було синє, а друге — зелене...

Є ще поради — щодо жіночої ходи. Як ходить швидко, то, значить, з гастроному повертатиметься в темпі, довго не затримуючись. Якщо повільно йде, то сніданок буде в обід. Коли ж дріботить ногами, має дріб'язковий характер. Та придивіться, з чим ходить ваш особистий інтерес. Якщо з квітами, то це натура романтична, але романтика в сім'ї надто дорога і зайва — жодний запах квітів не замінить вам смачних страв. Коли в руках у неї шмат ковбаси, то з патріотичними почуттями все гаразд, і ви також відчуєте себе патріотом.

Ще зверніть увагу на погляд дівчини. Як дивиться просто у вічі, то не будьте тим метеликом, що на вогонь летить, бо невдовзі після весілля перестанете взагалі літати. А дівчина, яка гордо несе голову і дивиться незалежно навсібіч, мріє про принца, але виходить заміж за першого-ліпшого.

Зверніть увагу, з якою торбою ходить. Якщо з маленькою сумочкою — будете працювати на її косметику.

Трохи про зачіску. Коли гладка — дівчина має добрий характер, все намагається пригладити, навіть свою зраду з іншим. Кучерява від природи — характер неврівноважений, буйний. Волосся коротке — вітер у голові. Ну а коли коси довгі, то розум самі знаєте який. Може, тому деякі жінки навчились приховувати свій справжній інтелект і стрижуться коротко.

Отже, якою має бути справжня досконала жінка?

Гарна, з довгими ногами, високим бюстом, з короткою зачіскою, синьо-карими очима, тонкою талією і малим розміром взуття. Ніс прямий, уста повні, підборіддя не подвійне, косметика в міру, на зарплату одягнута. Щоб грошей не вимагала, була покірною вам і мовчазною коли треба.

Така в природі модель існує. Стоїть у вітринах крамниць. І ще в Луврі. Називається Венера Мілоська. Але без рук. До кухні непридатна... Тож остання порада — не одружуйтеся. І всі жінки будуть вам прекрасні.

Василь БАБІЙ.

Івано-Франківська область.

Вищий вишкіл.

Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Зоомонологи

Черв'як: — Місце під сонцем мене не цікавить.

Курка: — Не в грошах щастя.

Соловей: — Будуть годувати байками — стану розбійником.

Зозуля: — Підвищення платні на житло та комунальні послуги мене зовсім не турбує...

П'явка: — Найголовніше — надійно до когось присмоктатись.

Стріляний горобець: — Нема дурних жити на пташиних правах.

Комар: — Живу повнокровним життям.

Кінь: — Навіщо стверджувати, що підкова всім приносить щастя?

Кріт: — Ну, де й коли хтось бачив те сонце? Його навіть під землею не знайти.

Борис СЛЮСАР.

Світловодськ.

Висівки

- Для боротьби з жінкою будь-які подарунки годяться.
- Тільки дикунка не вміє оголюватися...
- На біржу праці — як на свято!
- Життя і так прекрасне, а тут ще ці жінки!..
- Щоб триматися на плаву, треба гребти під себе.
- Хочеш жити — йди в нардепи.
- Ваучер з маком!
- Після перемоги — всі герої.
- Хто нардеп, той і письменник!

Олександр ПЕРЛЮК.

Кіровоград.

Інформація про третій випуск акцій Акціонерного комерційного банку «МТ-Банк»

ХАРАКТЕРИСТИКА ЕМІТЕНТА

Повна назва емітента: Акціонерний комерційний банк «МТ-Банк».

Банк зареєстрований Національним банком України 6 грудня 1996 року, реєстраційний № 77, у формі відкритого акціонерного товариства Акціонерний Комерційний банк «МТ-Банк».

Місцезнаходження банку: Україна, 315300, м. Кременчук Полтавської обл., вул. Бутиріна,59. Телефон: 2-00-18, 2-02-67, 2-90-73.

Предметом діяльності банку є виконання банківських операцій, перелік яких встановлено ст.3 Закону України «Про банки та банківську діяльність».

Баланс за 1996 фінансовий рік станом на 01.01.97 р. в грн.

АКТИВ

	Стаття балансу	
1	Каса, кореспондентський рахунок в НБУ	10321984
2	Кореспондентські рахунки в інших банках	9555597
3	Надані кредити	6220631
4	Кредити, надані іншим банкам	5761200
5	Основні фонди банку	159305
6	Дебітори банку	61240
7	Інші активи	3081854
8	Усього	35161811

ПАСИВ

	Стаття балансу	
1	Статутний фонд	8000000
2	Резервний фонд	72794
3	Інші фонди	346332
4	Кореспондентські рахунки інших банків	661150
5	Кошти клієнтів (в т. ч. вклади населення)	10373044
6	Кредитори банку	1336467
7	Інші пасиви	12184102
8	Прибуток	2187922
9	Усього	35161811

За 1996 рік АКБ «МТ-Банк» отримано доходів 3727466 грн. Витрати банку становили 1539544 грн. Балансовий прибуток становить 2187922 грн. Перераховано податків в бюджет 656377 грн. Чистий прибуток банку — 1522235 грн. Фонди банку на 01.01.97 р. становлять 8 419126 грн., у т. ч. статутний фонд — 8000000 грн.

Фінансовий стан АКБ «МТ-Банк» достатньо стійкий, має потенціал до розширення залучених коштів, про що свідчить ряд показників, затверджених аудиторською фірмою «Баланс» (ліцензія АБ № 000061 від 24.03.94 р.), згідно з проведеним аналізом фінансового стану на 01.01.97 р.

Крім цього в червні 1997 року незалежною аудиторською фірмою Price Waterhouse було проведено аудит балансу банку та пов'язаних із ним звітів про прибуток, зміни в акціонерному капіталі та рух грошових коштів. Роботу банку визнано задовільною.

Протягом 1996 р. АКБ «МТ-Банк» працював прибутково. Структура активів банку є виваженою; частка активів, що не приносять доходу, в загальному підсумку балансу невисока. Частка дебіторської заборгованості у сукупних активах банку також незначна. І мобілізації залучених коштів на капітальні витрати банку, простроченої заборгованості за позиками у складі кредитного портфелю банку станом на 01.01.97 р. немає. Ліквідність банку задовольняє загальноприйняті вимоги до банків. Платоспроможність банку велика. Банк має невикористаний ліміт залучення додаткових депозитних ресурсів.

Баланс за II квартал 1997 року станом на 01.07.97 р. в грн.

АКТИВ

	Стаття балансу	01.07.97
1	Каса, кореспондентський рахунок в НБУ	3727448
2	Кореспондентські рахунки в інших банках	10117837
3	Надані кредити	19435106
4	Кредити, надані іншим банкам	15233635
5	Основні фонди банку	275502
6	Дебітори банку	300263
7	Інші активи	14649197
8	Усього	63738988

ПАСИВ

	Стаття балансу	
1	Статутний фонд	15100000
2	Резервний фонд	179635
3	Інші фонди	1220487
4	Кореспондентські рахунки інших банків	891437
5	Кошти клієнтів (у т. ч. вклади населення)	34568755
6	Кредитори банку	1889634
7	Інші пасиви	6493737
8	Прибуток	3395303
9	Усього	63738988

Зареєстрований та сплачений статутний фонд банку на день прийняття рішення про випуск акцій становив 15100000 гривень.

Кількість службовців банку станом на 1 серпня 1997 року становила 96 осіб.

Керівні посадові особи банку:

голова ради — Василенко С. К., освіта вища технічна, стаж роботи за фахом 32 роки;

голова правління — Державець І. М., освіта вища економічна, стаж роботи за фахом 14 років;

головний бухгалтер — Сороколат А. М., освіта вища економічна, стаж роботи за фахом 13 років.

ОПИС ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ЕМІТЕНТА

Предметом діяльності банку є виконання банківських операцій, перелік яких встановлено ст.3 Закону України «Про банки та банківську діяльність» та отриманою ліцензією Національного банку України № 142 від 27 березня 1997 року, в тому числі:

— залучення і розміщення грошових вкладів та кредитів;

— ведення рахунків, здійснення розрахунків, касове обслуговування;

— випуск платіжних документів і цінних паперів, операції з ними;

— видача зобов'язань за третіх осіб, що передбачають їх виконання у грошовій формі;

— придбання за власні кошти засобів виробництва для передачі їх в оренду (лізинг);

— придбання права вимоги з поставки товарів і надання послуг, прийняття ризику виконання таких вимог та їх інкасація (факторинг);

— відповідно до встановлених правил здійснення операцій з іноземною валютою в Україні та поза її межами;

— надання консультаційних послуг.

Аудиторською фірмою «Баланс» (ліцензія АБ № 000061 від 24.03.94 р.), згідно з проведеним аналізом ділової активності станом на 01.01.97 р. затверджується, що діяльність банку є такою, що відповідає вимогам чинного законодавства України, зокрема Закону України «Про банки та банківську діяльність», та нормативним актам Національного банку України.

ДАНІ ПРО ЕМІСІЮ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

Відповідно до рішення правління банку (протокол № 35 від 11.08.97 р.) здійснюється випуск акцій на загальну суму 1000000 (один мільйон) гривень, що є третьою емісією для банку і має за мету доведення обсягу статутного фонду банку до 16100000 (Шістнадцять мільйонів сто тисяч) гривень.

Фінансові ресурси, залучені від емісії, будуть використані для розширення можливостей банку в наданні банківських послуг відповідно до вимог чинного законодавства України та нормативних актів Національного банку України: збільшення обсягу кредитування —600000 гривень, придбання цінних паперів — 300000 гривень, інвестиційні вкладення — 100000 гривень.

Характеристика акцій, що випускаються: прості іменні акції кількістю 100000 одиниць, номінальною вартістю 10 гривень кожна акція, серія III №№ з 000001 по 100000, загальна сума третьої емісії становить 1000000 грн.

Акції випускаються у паперовій формі. Акціонеру видається сертифікат на загальну кількість належних йому акцій.

Акції розповсюджуються шляхом відкритої передплати та реінвестиції дивідендів. Повідомлення про випуск акцій публікується у встановленому законодавством порядку.

Передплата оформлюється за місцем знаходження банку. Передплата триває з 23 вересня 1997 р. по 1 березня 1998 р. Акціонери банку користуються переважним правом на придбання акцій, що випускаються. Планується розмістити акції за номінальною вартістю.

У разі дострокового досягнення запланованого обсягу емісії передплата може бути достроково припинена за рішенням загальних зборів акціонерів. Якщо протягом строку передплати не вдалося покрити передплатою 60 відсотків акцій, передплата вважається такою, що не відбулася, а особам, що передплатили акції, протягом 30 днів повертаються внесені ними кошти.

У разі, якщо передплата на акції перевищуватиме розмір заявленого статутного фонду, загальні збори акціонерів можуть затвердити чи відхилити зайву передплату. Відмова у передплаті провадиться згідно з переліком передплатників з кінця переліку.

Особи, які бажають придбати акції 3-ї емісії, повинні сплатити 30 відсотків їх вартості, залишок вартості акцій сплачується не пізніше року з дня реєстрації змін до Статуту банку.

Внаслідок першої та другої емісій акцій АКБ «МТ-Банк» (Свідоцтва про реєстрацію випуску цінних паперів № 251/1/96 від 18.12.96 р. та № 646/1/97 від 29.07.97 р., які видані Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку) на загальну суму 15100000 грн. (8000000 грн. — загальна сума першої емісії, 7100000 грн.— загальна сума другої емісії) випущено 1510000 простих іменних акцій номінальною вартістю 10 гривень кожна, акції повністю сплачені, у тому числі у власності керівних працівників знаходиться 1273 акції.

Акціонери банку мають право:

— на одержання частини прибутку у вигляді дивідендів, на участь у розподілі майна при ліквідації банку, на участь в управлінні банком особисто чи через своїх представників;

— на вихід із складу акціонерів;

— на отримання інформації про поточну діяльність банку.

Збори акціонерів є правомочними, якщо в них беруть участь акціонери, що мають більш як 60 відсотків голосів. Одна акція — один голос.

Прибуток, який залишився після формування фондів, розподіляється як дивіденди пропорційно кількості акцій. Розмір дивідендів на одну акцію банку визначається зборами акціонерів. Виплата дивідендів відбувається за результатами господарської діяльності за рік, шляхом перерахування коштів на вказані акціонерами рахунки або через касу банку.

ФАКТОРИ РИЗИКУ

Факторами ризику є:

— непослідовність урядових рішень щодо діяльності комерційних банків;

— зміни податкової політики щодо підвищення рівня оподаткування комерційних банків;

— непослідовність і неефективність заходів економічної реформи;

— загострення проблеми платоспроможності підприємств.

Арбітражний суд Хмельницької області (280005, м. Хмельницький, пл. Незалежності, 1) порушив справи про банкрутство:

колективного орендного підприємства «Подільське пиво», справа № 240-Б/5 (адреса: 281900, м. Кам'янець-Подільський, вул. Васильєва, 1, розрахунковий рахунок 441234 АК «Україна», м. Кам'янець-Подільський, МФО 315386, тел.3—11—84);

колективного орендного підприємства «Зірка» (магазин № 47) адреса: 281900, м. Кам'янець-Подільський, вул. Панфілова, 30, розрахунковий рахунок 602824 Укрсоцбанку, м. Кам'янець-Подільський, МФО 315546, тел.2—25—86, 2—25—74);

Кам'янець-Подільського міського виробничо-торговельного підприємства «Урожай Поділля» (адреса: 281900, м. Кам'янець-Подільський, вул. Тімірязєва, 134, розрахунковий рахунок 441001 Промінвестбанк, м. Кам'янець-Подільський, МФО 315416, тел.3—83—69;

колективного малого підприємства «Агрофірма «Україна» (адреса: 281900, м. Кам'янець-Подільський, вул. Вокзальна 21, кв.1, розрахунковий рахунок 468712 АК «Україна»^ м. Кам'янець-Подільський, МФО 315386, тел. 2—09—07, 3—92—04).

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймають у місячний термін з дня опублікування оголошення.

АДВОКАТ

Оказывает устные и письменные юридические консультации, защита и представительство в судах, органах внутренних дел, прокуратурах, государственных администрациях, учреждениях и организациях по всем отраслям права.

За оказание правовой помощи — **льготная оплата** (для глухонемых и инвалидов).

Обращаться по адресу: 252033, г. Киев—33, ул. Саксаганского, 44-Е, офис «Адвокат».

(Тр. № 1, 5, 6, 10, ост.»Владимирская»)

ОАО «Николаевоптторг»

информирует о том, что 30 октября 1997 г. в 10-00 по адресу: г. Николаев, ул. Айвазовского, 15-А состоится первое собрание акционеров.

Повестка дня:

1. Утверждение устава ОАО;
2. Утверждение внутренних нормативных документов ОАО;
3. Выборы председателя правления;
4. Выборы наблюдательного совета;
5. Выборы ревизионной комиссии.

Регистрация участников собрания с 8-00 до 9-45.

При себе иметь:

паспорт;

доверенность на право участия в собрании (для представителей юридических и физических лиц).

Справки по телефону: (0512) 35-60-85.

Правление ОАО «Николаевоптторг».

Арбітражний суд Кіровоградської області (316022, Кіровоград, вул. Луначарського, 29) порушив справи про банкрутство:

№ 131/4, малого приватного підприємства «Крафт», юридична адреса: 317920, смт Петрове Кіровоградської області, вул. Радянської Армії, 3; розрахунковий рахунок 468210 у Петрівському відділенні АКБ «Україна», МФО 323185;

№ 957/3, малого приватного підприємства «Атлант», юридична адреса: 317920, смт Петрове Кіровоградської області, вул. Литвинова, 8; розрахунковий рахунок 468935 у Петрівському відділенні АКБ «Україна», МФО 323185;

№ 1082/3, товариства з обмеженою відповідальністю «Вікторія», юридична адреса: 317920, смт Петрове Кіровоградської області, вул. Литвинова, 5; розрахунковий рахунок 467114 у Петрівському відділенні АКБ «Україна», МФО 323185;

№ 44/1142/3, відкритого акціонерного товариства «Петрівський завод продтоварів», юридична адреса: 317925, смт Балахівка Петрівського району Кіровоградської області, вул. Шевченка, 6; розрахунковий рахунок 467826 у Петрівському відділенні АКБ «Україна», МФО 323185.

Претензії кредиторів і заяви можливих санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

До відома громадськості

Повне товариство — фірма «Старт-плюс» звернулася до Національної комісії з питань регулювання електроенергетики України з проханням про видачу ліцензії на право здійснення підприємницької діяльності, пов'язаної з постачанням електричної енергії на території Дніпропетровської, Вінницької, Запорізької, Рівненської областей та Республіки Крим.

Поштова адреса: 320054, Україна, Дніпропетровськ, проспект Кірова, буд. 111-а, кімн. 15.

Телефони: (0562) 93-92-25, 93-92-99.

Телефакс (0562) 70-02-44.

К сведению общественности

Производственное объединение «Новатор» обратилось в Национальную комиссию по вопросам регулирования электроэнергетики Украины с просьбой о выдаче лицензии на осуществление предпринимательской деятельности, связанной с поставкой электрической энергии на территории Украины.

Почтовый адрес: 340120, Донецк, ул. Ревякина, 21. Телефон 76-79-78, тел. факс. 90-59-96.

Інформація про випуск акцій Зіньківського відкритого акціонерного товариства «Спецагротранс»

1. Характеристика емітента

1.1. Фірмове найменування: Зіньківське відкрите акціонерне товариство «Спецагротранс», скорочене найменування — ВАТ «Спецагротранс».

1.2. Місце розташування емітента: 315130, Полтавська обл, м. Зіньків, вул. Червоноармійська,47.

1.3. ВАТ «Спецагротранс» зареєстроване 26.01.1995 р. рішенням № 30-Р Зіньківської районної ради народних депутатів шляхом перетворення Зіньківського орендного спеціалізованого автотранспортного підприємства —1607 на відкрите акціонерне товариство.

1.4. Предмет діяльності: виробнича, комерційна, посередницька та інша господарська діяльність, спрямована на задоволення виробничої потреби господарюючих суб'єктів, перевезення вантажів.

1.5. Головні показники бухгалтерського балансу Зіньківського ВАТ «Спецагротранс» за станом на 01.01.1997 р. та на 01.07.1997 р.

N п/п	на 01.01.1997. р.	на 01.07.1997 р.
1. Прибуток, грн.	11,7	15,3
2. Збиток, грн.	—	—
3. Валюта балансу, грн.	188,4	183,3
4. Обсяги виробництва (робіт, послуг)	278,6	152, 9
5. Дебіторська заборгованість	41,2	53,0
6. Кредиторська заборгованість	29,9	15,0

Для контролю за діяльністю підприємства укладено угоду з аудиторською фірмою «Ворскла», ліцензія № 000511.

1.6. Чисельність робітників: 39 чоловік.

1.7. Професійні дані про керівника та головного бухгалтера: голова правління — Хайдаров Анатолій Юсупович, освіта вища, за спеціальністю юрист, трудовий стаж 22 роки; головний бухгалтер — Шкицька Анастасія Семенівна, освіта середня спеціальна, за спеціальністю бухгалтер, трудовий стаж 33 роки.

2. Дані про емісію цінних паперів

2.1. Порядок розміщення акцій згідно з планом приватизації.

Спосіб розміщення акцій

Спосіб розміщення простих акцій	Початок продажу акцій	Закінчення продажу акцій	Загальна вартість акцій	Загальна кількість акцій	Частка в загальній кількості акцій %
Статутний фонд товариства	26.04.1994	11.05.1994	648-75	2595	100
Членам трудового кол-ву			554-30	2217	85,4
За приватизаційні ...йнові сертифікати			409-50	1638	63,1
...собисті			144-80	579	22,3

Статутом передбачено випуск простих іменних акцій на весь розмір статутного фонду. Акції серії «АТ» порядкові номери від 0001 до 2595 (дві тисячі п'ятсот дев'яносто п'ять) на загальну суму емісії 648-75 грн. (шістсот сорок вісім гривень 75 коп.)

Чинники ризику: інфляція і нестабільна кредитно-фінансова система.

Арбитражный суд Донецкой области (340105, Донецк, б. Пушкина, 34) возбудил дело № 18/1-66 о банкротстве малого частного производственно-коммерческого предприятия «Ирина».

Адрес: 343400, Донецкая область, Артемовск, ул. Коцюбинского, 16; расчетный счет 468363 в Артемовском отделении Агропромбанка «Украина».

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования этого объявления.

Інформація закритого акціонерного товариства «Інвестиційний фонд «Олбі-Фінанс»

Закрите акціонерне товариство «Інвестиційний фонд «Олбі-Фінанс» інформує своїх учасників

Рішенням зборів засновників термін дії ЗАТ «Інвестиційний фонд «Олбі-Фінанс» продовжено до закінчення строку використання приватизаційних майнових сертифікатів.

Водночас повідомляємо, що статутні документи фонду приведено до вимог чинного законодавства з урахуванням змін, які відбулися після утворення фонду.

Наводимо зміни та доповнення до інформації про випуск інвестиційних сертифікатів закритого акціонерного товариства «Інвестиційний фонд «Олбі-Фінанс» (опублікованої у «Голосі України» № 33 (1033) від 18.02.95 р.).

Викласти у наступній редакції розділ II «Інвестиційна декларація Фонду»:

1. Закрите акціонерне товариство «Інвестиційний фонд «Олбі-Фінанс» є закритим інвестиційним фондом.

Місцерозташування: 255213, Київська обл., Києво-Святошинський район, с. Личанка, вул. Центральна, 43.

Розмір статутного фонду — 50 400 (п'ятдесят тисяч чотириста) гривень.

2. З метою одержання доходу, надійного вкладення залучених коштів, підтримки їх ліквідності фонд здійснює інвестиції в короткострокові грошові зобов'язання, в тому числі депозитні сертифікати, строкові депозити, валюту, банківські векселі компаній та фірм, інші короткострокові зобов'язання, а також в акції та облігації вітчизняних та іноземних підприємств, в об'єкти приватизації, у паї і нерухомість, а також в інші активи.

3. Предметом діяльності фонду є:

— випуск та обіг інвестиційних сертифікатів;

— комерційна діяльність з цінними паперами;

— інвестиційна діяльність, тобто вкладання коштів та майнових приватизаційних сертифікатів, що є на спеціальних приватизаційних рахунках, в акції та інші цінні папери підприємств та організацій, в короткострокові грошові зобов'язання, в тому числі депозитні сертифікати, строкові депозити, валюту, банківські векселі компаній та фірм, інші короткострокові зобов'язання, в паї і нерухомість, а також в інші активи.

4. Фонд не має права:

— випускати облігації та векселі;

— мати у своїх активах цінні папери одного емітента та інвестувати свої активи в цінні папери одного емітента понад ліміти, встановлені чинним законодавством, крім інвестування в облігації внутрішніх державних позик, казначейські зобов'язання держави та інші цінні папери, одержання доходів за якими гарантовано урядом України;

— тримати в цінних паперах менш як 70 відсотків активів інвестиційного фонду;

— купувати інвестиційні сертифікати іншого інвестиційного фонду чи інвестиційної компанії;

— займатися представницькою діяльністю з приватизаційними паперами;

— брати банківський кредит, крім випадків використання цього кредиту для викупу відкритим фондом своїх інвестиційних сертифікатів;

— здійснювати інвестиції в цінні папери, емітентом яких є афілійована особа інвестиційного фонду;

— видавати майнові гарантії, забезпечені майном фонду для третіх осіб, укладати договори застави;

— придбавати цінні папери повних та командитних товариств.

5. Фонд не має права створювати будь-які спеціальні або резервні фонди.

6. Для здійснення спільного інвестування фонд емітує інвестиційні сертифікати, які пропонуються для розміщення серед учасників, на загальну суму 756 000 (сімсот п'ятдесят шість тисяч) гривень.

Емісія інвестиційних сертифікатів здійснюється після реєстрації їх випуску в порядку, передбаченому чинним законодавством.

7. Інвестиційні сертифікати можуть бути придбані за кошти учасників та приватизаційні папери.

8. Фонд зобов'язаний здійснити розрахунки щодо викупу інвестиційних сертифікатів після закінчення строку діяльності фонду, але не раніше строку обігу приватизаційних паперів.

У разі, коли вартість активів фонду в розрахунку на один сертифікат буде нижча за номінальну вартість, різниця до номінальної вартості сертифіката учасникам покривається за рахунок коштів засновників.

9. Кошти, отримані від учасників, фонд інвестує в цінні папери та купує нерухоме майно, частки та паї, що належать державі в майні господарських товариств під час приватизації.

10. Номінальна вартість одного інвестиційного сертифіката становить 10 (десять) гривень 50 копійок, що дорівнює номінальній вартості однієї акції, яка належить засновнику. Учаснику може видаватися сертифікат на сумарну вартість інвестиційних сертифікатів.

11. Загальна кількість інвестиційних сертифікатів, випущених фондом, — 72 000 (сімдесят дві тисячі) шт. Усі інвестиційні сертифікати — на пред'явника.

12. Інвестиційні сертифікати підлягають вільному перепродажу.

13. За рахунок коштів фонду виплачується: винагорода інвестиційному керуючому, що здійснює управління активами фонду; депозитарію за надання послуг із збереження, обслуговування операцій та обліку руху активів фонду; покриваються витрати за послуги аудиторів, а також інші витрати, пов'язані з діяльністю фонду, які визначаються договором з інвестиційним керуючим, змінами і доповненнями до нього. Річний розмір винагороди інвестиційному керуючому не повинен перевищувати 5 відсотків середньорічної вартості чистих активів інвестиційного фонду, або 10 відсотків, якщо активи інвестиційного фонду більш як на 50 відсотків сформовано за рахунок приватизаційних паперів.

14. Продаж інвестиційних сертифікатів здійснюється інвестиційним керуючим за адресою: Київ, вул. П. Лумумби, 4-А. Інвестиційний керуючий додатково може залучати агентів для розповсюдження цінних паперів фонду. Інвестиційні сертифікати не можуть продаватися за ціною, нижчою від номінальної.

15. Фонд обслуговує власників приватизаційних паперів з такими обмеженнями:

— інвестиційні сертифікати підлягають викупу фондом не раніше закінчення терміну використання приватизаційних паперів;

— учасникам фонду не гарантується фіксований розмір дивідендів.

16. Приватизаційні папери, які перебувають у власності фонду, індексуються у відповідності з чинним законодавством.

17. Фонд має право тримати в своїх активах до 25 % цінних паперів одного емітента за умови їх придбання за приватизаційні папери.

18. Фонд має право здійснювати додаткову емісію інвестиційних сертифікатів у 50-разовому розмірі до обсягу прийнятих для розміщення приватизаційних паперів у порядку, визначеному чинним законодавством України.

19. Прибуток фонду підлягає розподілу у вигляді дивідендів між засновниками та учасниками.

20. Дивіденди учасникам фонду обчислюються за підсумками фінансового року. Розмір дивідендів, строк та порядок їх виплати визначають загальні збори засновників фонду. Інформація про розмір та строк виплати дивідендів публікується в пресі.

Розмір дивідендів на один інвестиційний сертифікат дорівнює розміру дивідендів на одну акцію засновника фонду.

Місце виплати дивідендів: Київська обл., Києво-Святошинський район, с. Личанка, вул. Центральна, 43.

У разі зміни місця виплати дивідендів інформація про це додатково публікується в пресі.

Голова правління ЗАТ «Інвестиційний фонд «Олбі-Фінанс» А. МАКАРОВ.

Народний календар

14 ВЕРЕСНЯ— Семена, Симеона Стовпника. В давнину цього дня у хатах запалювали посвіт, вогонь якого мав горіти аж до Великодня. Традиційно цей обряд проходив урочисто й святково. Уже засівали озимину, кожен майстер намагався при посвіті розпочати роботу.

На Семена починається «старе» бабине літо, що закінчується 21 вересня, коли завершують свій відліт до вирію ластівки. Якщо на Семена ясно, то осінь буде погожа і тепла.

***

21 ВЕРЕСНЯ — Друга Пречиста, Різдво Богородиці. З цього дня можна засилати сватів, а весілля справляти тільки після Покрови. Звідси й приказка: «Прийшла Пречиста — принесла старостів нечиста».

Думки ненароком

● Від великого до малого — лише один крок. Але який!

● Якщо тобі лихо з розуму, то не прикидайся дурником.

● Для кого портфель — сума знань, а для кого — м'яке крісло.

● Якщо жінка не глядить чоловіка, то він глядітиме жінку. Чужу.

● Якби тільки знав Данте, скільки нині розвелося дантистів!

● Крилатий вислів «Скільки там людині треба» вже перетворився на «І скільки ще тій людині треба?»

Іван ТОКАРЧУК.

Камінь-Каширський
Волинської області.

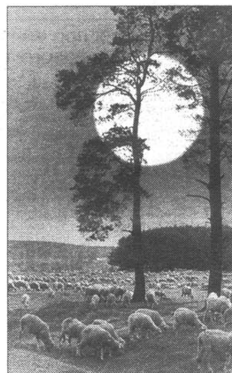
Наша людина в Нью-Йорку

Макіївчанин Володимир Клесов винайшов двигун внутрішнього згорання нової конструкції. Його двигунець порівняно з нині існуючим вдвічі менший і легший. Разом з тим новинка вдвічі економічніша і потужніша за аналоги. Унікальні властивості двигуна дозволяють застосовувати його на всіх видах транспорту, в енергетиці, в побуті, сільському господарстві, спортивному моделюванні.

Зваживши і оцінивши ці та багато інших переваг, а також оригінальність, простоту і надійність конструкції двигуна, всесвітньо відома Нью-Йоркська академія наук в липні цього року прийняла Володимира Клесова до своїх лав. Вітаємо і бажаємо: так тримати, академік!

Микола БУХТЄЄВ.

Макіївка
Донецької області.

У ріднім краї і трава солодка...

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Коростишівський район Житомирської області.

ВІДПУСТКА... ВІДПУСТКА... ВІДПУСТКА!

Запитуєте — відповідаємо

В червні 1994 я була в щорічній профспілковій відпустці, у серпні цього року я пішла в декрет. Потім я використовувала відпустку для нагляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку. Вже місяць, як вийшла на роботу. Чи маю я тепер право на щорічну профспілкову відпустку?

З. Н.

Харківська обл.

Згідно з чинним законодавством працівник має право на щорічну профспілкову відпустку. Черговість відпустки визначається графіками, які затверджуються власником або уповноваженим ним органом за погодженням з профспілковим чи іншим уповноваженим на представництво трудового колективу органом і доводяться до відома працівників. У випадку, якщо працівник хоче вийти у відпустку поза графіком, це питання необхідно погоджувати з адміністрацією підприємства, організації, установи.

Володимир ГАЛЬЧЕНКО,
юрисконсульт.

Ви нам писали

Сам помирай, а сина виручай...

Згідно з протокольним рішенням наради у Мінчорнобилі України від 03.10.1995 року молодим сім'ям із дітьми, що проживають на житловій площі батьків і бажають переселитись, а батьки відмовляються, дозволено переселятися окремо. Потрібно тільки письмове підтвердження відмови батьків від переселення. Житомирській обласній державній адміністрації дозволено проводити поділ сімей, у складі яких є сім і більше членів. Сім'я І. Черненко, лист якого розглянуто, разом із сім'єю сина складається з п'яти осіб.

Свого часу на весь склад сім'ї було надано житло в «чистій» місцевості. Але батьки відмовилися переселятися, мотивуючи цю відмову бажанням, щоб діти отримали житловий будинок окремо.

У вересні 1996 року сім'ї Василя Черненка (сина скаржника) був наданий трикімнатний будинок у селі Морозівка Брусилівського району Київської області.

Батьки відмовилися від будинку на користь сім'ї сина і втратили першочергове право на відселення. На жаль, відселення затягується у зв'язку із слабким фінансуванням чорнобильської програми.

В. ЗАЙЧУК,
голова районної державної адміністрації.

Народичі
Житомирської області.

Фото з конверта

— Та-ак. Глечик я собі знайшла, але де взяти колесо, щоб покататися, як це робить Бобик... Доведеться чекати своєї черги.

Фото Зиновія КОВАЛЯ.

Ожидів Бузького району Львівської області.

Чудасія

Зібрав тракторець і сам не радий

Сьогодні часто можна почути: і це не так, і те не так. І ніхто не хоче усвідомити, що порядок чи безладдя починається з кожного з нас окремо. За минулих часів ніхто ні про що не дбав, бо все було «наше», тобто нічиє. Тому й валялися на колгоспних ланах безліч різної техніки, іржавіла роками без нагляду. Не було потреби її ремонтувати, бо легше придбати нову. Який заокеанський фермер дозволив би собі таку розкіш?

З покинутих деталей різних марок машин та тракторів я змайстрував собі тракторець, і став він першим помічником у господарстві. Здається, радій та працюй. Але ж маю мороку нині з іншим: від мене вимагають зареєструвати мій витвір, мати документ на кожну деталь та ще й фотографію трактора. Сміх та й годі!

З повагою до вас

І. В.

Черкаська область.

КРОСВОРД

1		2		3		4		5		6		7
	■		■	8					■		■	
9					■		■	10				
	■		■	11					■		■	
12	13		14		■		■	15	16		17	
		■		■	■		■	■		■		
18						■	19					
		■		■	■	20	■	■		■		
21		22		23	■		■	24		25		26
	■		■	27					■		■	
28					■		■	29				
	■		■	30					■		■	
31								32				

По горизонталі: 1. Половець, який допоміг князю Ігорю втекти з полону. 5. Дружини султана. 8. Везіння. 9. Давньогрецька назва Дністра. 10. Містечко над Случчю, засноване князем Любартом. 11. Жінка, яку все життя любив і прославляв у віршах видатний італійський поет Петрарка. 12. Перо з широким кінцем. 15. Пристрій на верстаті для затискування матеріалу. 18. Знак зниження звуку на півтону. 19. Колишня назва Умані. 21. Стан тривоги, побоювання. 24. Азотнокисле срібло. 27. Вид легкої кавалерії. 28. Відомий голландський футболіст. 29. Передній отвір артилерійського ствола. 30. Батько трьох синів. 31. Героїня естонських легенд, мати Калевіпоега. 32. Бог весни і любовних пристрастей у наших пращурів.

По вертикалі: 1. Річка і місто на Чернігівщині. 2. Видатна італійська кіноактриса. 3. Шлях розвитку чого-небудь. 4. Отаман загону анархістів, що діяв на півдні України. 5. Місто, де поховано гетьмана Івана Мазепу. 6. Випускник «Могилянки», який піднімав книговидавничу справу в Росії. 7. Вічнозелена рослина, яку використовують у парфюмерії. 13. Син легендарного Агамемнона, який помстився матері за вбивство батька. 14. Мати Афродіти. 16. Сухопутні війська. 17. Національний лідер у боротьбі Індії за незалежність. 20. Бог неба в давніх українців. 21. Первоптах у міфах наших пращурів. 22. Князь, син Данила Галицького. 23. Військовий союз, що приходить до влади шляхом перевороту. 24. Слід від лиж. 25. Надмірно пишні слова. 26. Одиниця мови.

Відповіді до кросворда, надрукованого 19 липня

По горизонталі: 1. Сковорода. 6. Нострадамус. 7. Любарт. 9. Ятаган. 12. Єлька. 14. Погань. 15. «Основа». 16. Ковчег. 18. Мегера. 19. Назор. 20. Вітовт. 22. Обойма. 24. Головоломка. 25. Україніст.

По вертикалі: 2. Каска. 3. Вірітель. 4. Родзянко. 5. Думна. 7. Луспекаєв. 8. Благовіст. 10. Головатий. 11. Нікарагуа. 12. Єнсен. 13. Аскер. 17. Галтовка. 18. Моноплан. 21. Орлюк. 23. Осмос.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 257138.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311172.